

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına
Uyğun Hazırlanmış Konsolidə Edilmiş Maliyyə
Hesabatları və Müstəqil Auditorların Rəyi
31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə**

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

**31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ
MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI**

1

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

2-3

**31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI:**

MƏCMU GƏLİR HESABATI

4-5

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HESABATI

6

SƏHMDAR KAPİTALINDA DƏYİŞİKLİKLER HESABATI

7

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HESABATI

8-9

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

10-78

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN
MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ**

Bu bəyannamə “Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank”) və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə “Qrup”) konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı Qrup rəhbərliyinin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Qrupun maliyyə vəziyyətini, əməliyyat nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və səhmdar kapitalında dəyişilikləri əks etdirən Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına (“BMHS”) uyğun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədə uyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının BMHS-na müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı;
- Yaxın gələcəkdə Qrup işini normal şərtlər altında davam etdiriyi halda, hesabat tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Qrup daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının BMHS-na uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Qrupun maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə olan maliyyə hesabatları 30 aprel 2013-cü il tarixində Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Hüseyin Özmen
İdarə Heyətinin Sədri

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayilov
Maliyyə Departamentinin Direktoru

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Audit, Tax and Consulting
Bridge Plaza, 11th floor
6 Bakikhanov Street
AZ1065, Baku
Azerbaijan

T: +994 (12) 404 51 52
F: +994 (12) 404 51 53

office@bakertillyaz.az
www.bakertillyaz.az

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

“Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və Direktorlar Şurasına:

Biz “Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra “Bank”) və onun törəmə müəssisəsələrinin (birlikdə “Qrup”) 31 dekabr 2012-ci il tarixinə təqdim edilən konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatı, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə məcmu gəlir hesabatı, səhmdar kapitalında dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

Rəhbərlik bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə əlaqədar, saxtakarlıq və ya səhvlerdən qaynaqlanan əhəmiyyətli təhriflərin qarşısının alınması məqsədi ilə rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminin təşkil edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorların Məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit yoxlamasına əsasən bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdən ibarətdir. Biz audit yoxlamasını Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparmışiq. Həmin standartların tələbinə görə, biz etik tələblərə əməl etməli və auditi elə şəkildə planlaşdırılmalı və aparmalıyıq ki, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmamasına kifayət qədər əmin olaq.

Audit yoxlamasına konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair audit sübutu əldə etmək üçün proseduraların yerinə yetirilməsi daxildir. Seçilmiş proseduralar auditorun mülahizəsindən, eləcə də saxtakarlıq və ya səhvler nəticəsində maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditorlar müəssisənin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit proseduralarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirirlər. Bundan əlavə, audit yoxlamasına mövcud mühasibat siyasetinin uyğunluğunun və rəhbərliyin mühasibat təxminlərinin əsaslandırılması qiyətləndirilməsi, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.

Biz hesab edirik ki, audit rəyimizi bildirmək üçün yetərli və müvafiq audit sübutları əldə etmişik.

Rəy

Bizim rəyimizcə, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Qrupun 31 dekabr 2012-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Digər Məsələ

31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditı başqa auditor tərəfindən aparılmışdır və həmin auditor hesabatlar üzrə şərtsiz müsbət rəy bildirmişdir.

Baker Tilly Azerbaijan

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MƏCMU GƏLİR'LƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT

31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ

(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəlirləri	5,29	14,200,905	15,377,152
Faiz xərcləri	5,29	(4,696,171)	(3,599,771)
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar təmin olunmamışdan əvvəl xalis faiz gəliri		9,504,734	11,777,381
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatların təmin olunması	6,29	(408,798)	(3,910,324)
		9,095,936	7,867,057
Xalis faiz gəliri			
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir	7	659,094	773,964
Haqq və komissiya gəlirləri	8,29	2,922,753	2,800,251
Haqq və komissiya xərcləri	8	(712,432)	(626,611)
Cəmi qazanılmış sigorta mükafatları	9,29	7,347,638	6,705,260
Təkrarsığortaşılara ötürülmüş mükafatlar	9	(3,004,915)	(3,941,847)
Ödənilmiş ümumi iddialar	9	(1,737,326)	(1,865,276)
Ötürülmüş ümumi iddialar	9	315,291	1,248,533
Qazanılmamış sigorta mükafatları üzrə ehtiyatlarda dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla	6,9	(1,293,748)	(354,866)
Sığorta ehtiyatlarının təmin edilməsində dəyişiklik, təkrarsığorta çıkılmaqla	6,9	(1,194,438)	(82,285)
Müsadira edilmiş girovların dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat	6	(1,030,280)	(572,326)
Digər əməliyyatların dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyatların bərpə edilməsi	6	17,163	789
Biznesin yenidən təşkili üzrə zərər	10	(133,789)	-
Dividendlərdən daxil olan gəlir		10,800	-
Digər gəlirlər/(xərclər), xalis		220,556	(123,730)
		2,386,367	3,961,856
Xalis qeyri-faiz gəlirləri			
Əməliyyat gəlirləri		11,482,303	11,828,913
Əməliyyat xərcləri	11,29	(7,899,771)	(6,462,669)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		3,582,532	5,366,244
Mənfəət vergisi xərcli	12	(696,141)	(50,190)
İl üzrə xalis mənfəət		2,886,391	5,316,054
CƏMI MƏCMU GƏLİR		2,886,391	5,316,054

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**MƏCMU GƏLİR LƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNƏ (DAVAMI)
(Azərbaycan Manatı ilə)**

Mənfəətin təsnifikasi:

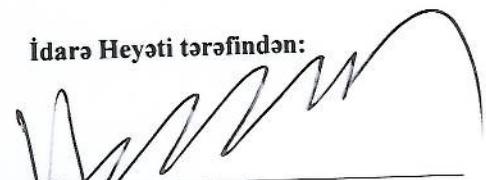
Bankın səhmdarlarına aid hissə
Qeyri-nəzarət payı

2,761,224	4,471,033
<u>125,167</u>	<u>845,021</u>
<u>2,886,391</u>	<u>5,316,054</u>

HƏR SƏHM ÜZRƏ GƏLİR
Əsas və kapitala əlavə edilə bilən (AZN)

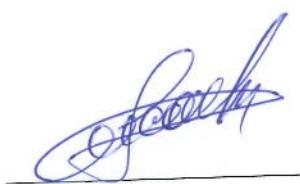
13	0.021	0.038

İdarə Heyəti tərəfindən:

Məseyin Özmen
İdarə Heyətinin Sədri

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayılov
Maliyyə Departamentinin Direktoru

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-78-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azerbaycan Manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi	14	28,526,383	6,270,594
Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	15	41,101,080	13,492,771
Banklardan alınacaq vəsaitlər	16,29	82,605,090	125,849,132
Müştərilərlə verilmiş kreditlər	17	2,147,980	2,147,980
Satılıblıən investisiyalar		-	827,569
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları	18	368,277	404,215
İnvestisiya əmlakı	19	2,476,183	-
Asosiasiya olunmuş müsəssisələrə investisiya qoyuluşu	20	1,234,513	1,334,696
Əmlak və avadanlıq	21	86,381	80,363
Qeyri-maddi aktivlər	12	175,867	39,513
Təxirə salınmış vergi aktivləri	22	1,961,460	2,636,761
Müsadirə edilmiş aktivlər	23	1,135,728	826,783
Digər aktivlər			
		<u>161,818,942</u>	<u>153,910,377</u>
CƏMİ AKTİVLƏR			
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	24	60,164,078	64,757,812
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	25,29	63,433,919	49,491,958
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borcları		-	371,725
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	12	300,006	-
Digər öhdəliklər	26,29	1,447,263	2,129,626
Cəmi öhdəliklər		<u>125,345,266</u>	<u>116,751,121</u>
KAPİTAL:			
Bankın səhmdarlarına aid edilən kapital:			
Səhmdar kapitalı	27	28,000,000	24,000,000
Xəzinə səhmləri	27	(280,000)	(720,000)
Bölüşdürülməmiş mənfəət		<u>8,753,676</u>	<u>9,992,452</u>
Cəmi Bankın səhmdarlarına aid edilən kapital		<u>36,473,676</u>	<u>33,272,452</u>
Qeyri-nəzarət payı		-	3,886,804
Cəmi kapital		<u>36,473,676</u>	<u>37,159,256</u>
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		<u>161,818,942</u>	<u>153,910,377</u>

İdarə Heyəti tərəfindən:

Hüseyin Özmen
İdarə Heyətinin Sədri

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-78-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

Sarvan Mikayılov
Maliyyə Departamentinin Direktoru

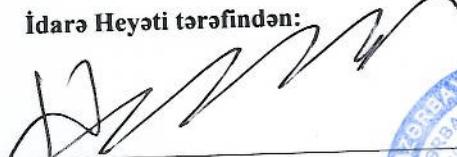
30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ**
(Azerbaijan Manati ilə)

	Qeydlər	Səhmdar kapitalı	Xəzinə səhmləri	Bölgüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi Bankın səhmdarlarına aid edilən kapital	Qeyri-nəzarət payı	Cəmi capital
31 dekabr 2010-cu il		22,114,000	(663,420)	7,538,348	28,988,928	3,041,783	32,030,711
Cəmi məcmu gəlir		-	-	4,471,033	4,471,033	845,021	5,316,054
Adi səhmlərin buraxılması	27	1,886,000	-	-	1,886,000	-	1,886,000
Xəzinə səhmlərində dəyişiklik	27	-	(56,580)	-	(56,580)	-	(56,580)
Bəyan edilmiş dividendlər	27	-	-	(2,016,929)	(2,016,929)	-	(2,016,929)
31 dekabr 2011-ci il		<u>24,000,000</u>	<u>(720,000)</u>	<u>9,992,452</u>	<u>33,272,452</u>	<u>3,886,804</u>	<u>37,159,256</u>
Cəmi məcmu gəlir		-	-	2,761,224	2,761,224	125,167	2,886,391
Adi səhmlərin buraxılması	27	4,000,000	-	-	4,000,000	-	4,000,000
Biznesin yenidən təşkilinin nəticəsi olaraq silinmiş qeyri-nəzarət payı		-	-	-	-	(4,011,971)	(4,011,971)
Xəzinə səhmlərində dəyişiklik	27	-	440,000	-	440,000	-	440,000
Bəyan edilmiş dividendlər	27	-	-	(4,000,000)	(4,000,000)	-	(4,000,000)
31 dekabr 2012-ci il		<u>28,000,000</u>	<u>(280,000)</u>	<u>8,753,676</u>	<u>36,473,676</u>	<u>-</u>	<u>36,473,676</u>

İdarə Heyəti tərəfindən:

Hüseyin Özmen
 İdarə Heyətinin Sədri

30 aprel 2013-cü il
 Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayılov
 Maliyyə Departamentinin Direktoru

30 aprel 2013-cü il
 Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-78-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİNĐƏN YARANAN PUL			
VƏSAİTLƏRİ:			
Mənfəət vergisindən əvvəl il üzrə mənfəət		3,582,532	5,366,244
Düzəlişlər:			
Faiz gətirən aktivlərin dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyaların ayrılması	6	408,798	3,910,324
Digər əməliyyatların dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyaların bərpası	6	(17,163)	(789)
Müsadirə edilmiş girovların dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat	6	1,030,280	572,326
Qazanılmamış siğorta mükafatları üzrə ehtiyatlarda dəyişiklik, təkrarsıgorta çıxılmaqla	6	1,293,748	354,866
Siğorta ehtiyatlarının təmin edilməsində dəyişiklik, təkrarsıgorta çıxılmaqla	6	1,194,438	82,285
Xarici vəyadutu əməliyyatları üzrə zərər	7	(97,372)	5,289
Biznesin yenidən təşkili üzrə zərər	10	133,789	-
Köhnəlmə və amortizasiya	11	769,221	820,261
Əmlak və avadanlıqların silinməsi üzrə zərər	11	-	4,720
Dividend gəlirləri		(10,800)	-
Faiz hesablamaları üzrə xalis dəyişiklik		198,439	(546,490)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		8,485,910	10,569,036
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər:			
Əməliyyat aktivlərində azalma/(artma):			
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında minimal ehtiyat depozitləri		(921,220)	(1,104,910)
Banklardan alınacaq vəsaitlər		(31,444,030)	12,934,056
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar		42,681,829	(64,715,304)
Siğorta əməliyyatları nəticəsində yaranan debitor borcları		(812,895)	(469,605)
Digər aktivlər		(1,079,790)	983,105
Əməliyyat öhdəliklərində (azalma)/artma:			
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		(4,441,818)	12,635,491
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		13,037,250	8,032,089
Təkrarsıgorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borcları		435,938	3,296
Digər öhdəliklər		695,262	(703,611)
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan/(yönələn) pul vəsaitləri		26,636,436	(21,836,357)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(170,273)	(15,253)
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan/(yönələn) pul vəsaitləri		26,466,163	(21,851,610)

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA KONSOLIDƏ EDİLMİŞ HESABAT
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTLƏRİNĐƏN YARANAN PUL

VƏSAİTLƏRİ:

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər üzrə ödəniş	(1,132,827)	(542,567)
Biznesin yenidən təşkilindən daxil olan gəlir, silinmiş pul vəsaitləri çıxılmaqla	1,524,587	-
Dividendlərin satışından daxil olan gəlir	10,800	-
Satılı bilən investisiyalar üzrə ödəniş	-	(4,115,998)
Satılı bilən investisiyaların satışından daxil olan gəlir	-	9,460,639
Əmlak və avadanlıqların satışından daxil olan gəlir	-	25,147
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri	402,560	4,827,221

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL

VƏSAİTLƏRİ

Təkrar alınmış səhmlər	(2,080,200)	(56,580)
Adı səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər	-	(130,929)
Maliyyə fəaliyyətinə yönələn xalis pul vəsaitləri	(2,080,200)	(187,509)
Xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin xarici valyutada saxlanılan pul vəsaitlərinin qalıqlarına təsiri	(38,194)	-
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNĐƏ XALIS ARTMA/(AZALMA)	24,750,329	(17,211,898)
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİ, ilin əvvəlinə	14	10,987,983
PUL VƏ PUL VƏSAİTLƏRİ, ilin sonuna	14	35,738,312
		10,987,983

31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Qrup tərəfindən ödənilmiş və alınmış faizlərin məbləği müvafiq olaraq 3,924,707 AZN və 15,596,621 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Qrup tərəfindən ödənilmiş və alınmış faizlərin məbləği müvafiq olaraq 3,851,638 AZN və 15,082,529 AZN təşkil etmişdir.

Əhəmiyyətli nağdsız maliyyələşdirmə əməliyyatları

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərdə başa çatmış illər üzrə Qrup, müvafiq olaraq 354,979 AZN və 2,002,861 AZN məbləğində geri ödənilməmiş kredit qarşısında təminat kimi qoyulan əmlakı müsadirə etmişdir.

31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il ərzində Qrupun 31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə bəyan edilmiş dividendlərinin məbləği 2,016,929 AZN təşkil etmiş və tətbiq edilən vergilər çıxılmaqla səhmdar kapitalında kapitallaşdırılmışdır.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Hüseyin Özmen
İdarə Heyətinin Sədri

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayilov
Maliyyə Departamentinin Direktoru

30 aprel 2013-cü il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

10-78-ci səhifələrdə verilmiş qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

1. GİRİŞ

“Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) 1996-cı ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank kommersiya xidmətləri göstərmək üçün qeydiyyatdan keçmiş və 28 sentyabr 1996-cı il tarixindən 241 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bank, əvvəlcə “Kaspian Investisiya Bankı” kimi yaradılmış və 2 iyun 1998-ci ildə “Kapital İnvestisiya Bankı” (“Cİ Bank”) olaraq adlandırılmış və daha sonra 28 mart 2006-ci il tarixində Bank özünün hüquqi statusunu Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dəyişmişdir. 30 noyabr 2006-ci ildə Bank öz adını “Azərbaycan Sənaye Bankı”-na dəyişmişdir. Bankın əsas fəaliyyətinə kommersiya fəaliyyəti, kreditlərin və zəmanətlərin verilməsi, qiymətli kağızların və xarici valyutaların alqı-satqısı daxildir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci illərdə Bankın Azərbaycan Respublikasında müvafiq olaraq 10 və 8 filialı fəaliyyət göstərmişdir. Bankın qeydiyyatdan keçmiş ünvani aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva prospekti 3, Bakı 1005, Azərbaycan.

Bank, bu maliyyə hesabatlarında konsolidə edilmiş aşağıdakı təşkilatlardan ibarət olan qrupun (“Qrup”) ana müsəssisəsidir:

Adı	Fəaliyyət göstərdiyi ölkə	Təsisçi payı/səsvermə hüququ (%)		Əməliyyat növü
		2012-ci il	2011-ci il	
Azərbaycan Sənaye Bankı	Azərbaycan Respublikası	Ana müəssisə	Ana müəssisə	Bankçılıq
Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC	Azərbaycan Respublikası		30	50
Azərbaycan Sənaye Lizinq MMC	Azərbaycan Respublikası		100	100

“Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC 17 dekabr 1996-cı ildə Azərbaycan Respublikasında açıq səhmdar cəmiyyəti olaraq qeydiyyatdan keçmişdir. Cəmiyyət “Cİ Sığorta” MMC kimi yaradılmış və 12 mart 2007-ci ildə adını “Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC-yə dəyişmişdir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti sığorta xidmətlərindən ibarətdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilən 30 mart 2007-ci il tarixli sığorta lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Şirkətin tərəfindən verilən 30 mart 2007-ci il tarixli sığorta lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Şirkətin sığorta fəaliyyətinə karqo, əmlak, bədbəxt hadisə, üçüncü tərəflərin öhdəlikləri, avtomobil sığortası və təkrarsığorta kimi bir sıra xidmətlər daxildir. Cəmiyyətin dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvani aşağıdakı kimidir: Təbriz prospekti 66A, Bakı AZ 1008, Azərbaycan Respublikası.

30 dekabr 2009-cu il tarixində “Anadolu İnvestment Kompani” MMC “Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC-nin 2,000,000 manat məbləğində yeni buraxılmış səhmlərini almış və Cəmiyyət səhmlərinin 50%-nə sahib olmuşdur. 31 dekabr 2011-ci il tarixinə Cəmiyyətin əməliyyatları Bankın nəzarətində olmuşdur.

2012-ci ilin dekabr ayında Bank “Azərbaycan Sənaye Sığorta” MMC-də sahib olduğu öz hissələrinin 20%-ni 1,632,000 AZN məbləğində “Anadolu İnvestment Kompani” MMC-yə satmış və nəticədə, Bank, Cəmiyyətin əməliyyatları üzərində nəzarəti itirmişdir. Buna baxmayaraq, Bank Cəmiyyətin əməliyyatları üzərində əhəmiyyətli təsirə malikdir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC müvafiq olaraq, Bankın 9% və 2% səhmlərinə sahib olmuşdur.

“Azərbaycan Sənaye Lizinq” MMC Azərbaycan Respublikasında 20 aprel 2004-cü il tarixində qeydiyyatdan keçmiş məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Cəmiyyət “Cİ Lizinq” MMC kimi yaradılmış və daha sonra 6 fevral 2007-ci il tarixində adını “Azərbaycan Sənaye Lizinq” MMC-yə dəyişmişdir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti maliyyə lizinqi əməliyyatlarından ibarətdir. Cəmiyyətin dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvani aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva prospekti 3, Bakı AZ 1005, Azərbaycan Respublikası.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNĐ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Azərbaycan Sənaye Lizinq MMC Bankın səhmlərinin 1%-nə və Azərbaycan Sənaye Siğorta ASC-nin səhmlərinin 5%-nə sahib olmuşdur.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə aşağıdakı səhmdarlar Qrupun buraxılmış səhmlərinə sahib olmuşlar:

	31 dekabr 2012-ci il, %	31 dekabr 2011-ci il, %
Səhmdar:		
Anadolu Investment Kompani MMC	100	100
Cəmi	100	100

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Qrupun son nəzarətçi tərəfi Zeynep Konyar olmuşdur.

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının buraxılması 30 aprel 2013-cü il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

2. ƏSAS MÜHASİBAT PRİNSİPLƏRİ

Uyğunluq haqqında bəyanat

Qrupun hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Standartları ("BMHS") və Beynəlxalq Maliyyə Standartlarına Şəhərlər Komitəsi ("BMHSŞK") tərəfindən dərc edilmiş şəhərlər əsasında hazırlanmışdır.

Daimilik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Qrupun daimilik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini və yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Təqdimatın digər əsasları

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilmədiyi təqdirdə, Azərbaycan Manatı ("AZN") ilə ifadə edilir. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları aşağıda göstərilən mühasibat uçotu qaydalarında izah edildiyi kimi yenidən qiymətləndirmə məbləğində və ya ədalətli dəyərlə ölçülümiş binalar və bəzi maliyyə alətləri istisna olunmaqla, ilkin dəyər əsasında tərtib edilmişdir. Tarixi (ilkin) dəyər ümumi olaraq aktivin mübadilə edilə biləcəyi ədalətli dəyərə əsaslanır.

Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş Bank və onun konsolidə edilmiş şirkətləri mühasibat uçotunu yerli mühasibat uçotu qaydalarına uyğun olaraq aparırlar. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları məcburi mühasibat uçotu qaydalarına istinadən hazırlanmış və BMHS-na uyğunlaşdırılması üçün tərtibatında düzəlişlər edilmişdir.

Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatını likvidlik ardıcılılığı ilə geniş şəkildə təqdim edir. Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın verilməsi tarixindən sonra 12 ay ərzində (cari) və 12 aydan çox müddət (uzun-müddətli) ərzində əvəzləşdiriləcək və ya ödəniləcək məbləğlər üzrə təhlil 32 sayılı Qeyddə göstərilir.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-biriilə əvəzləşdirilir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir. Hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya şəhhi ilə tələb olunmayıncı və ya yol verilməyincə, və Qrupun mühasibat uçotu siyasetində konkret açıqlanmayıncı gəlir və xərclər konsolidə edilmiş məcmu gəlir hesabatında əvəzləşdirilmir.

Əsas mühasibat uçotu qaydaları aşağıda qeyd olunmuşdur.

Konsolidasiyanın əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına Bankın və Bank tərəfindən nəzarət edilən müəssisələrin (onun törəmə müəssisələri) maliyyə hesabatları daxildir. Nəzarət o zaman həyata keçirilir ki, Bank sərmayə qoyulan müəssisənin fəaliyyətlərində mənfeət əldə etmək məqsədilə onun maliyyə və əməliyyat siyasetini tənzimləmək iqtidarında olsun.

Lazım olduqda, törəmə müəssisələrdə tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının Qrupdakı digər müəssisələr tərəfindən istifadə olunan mühasibat uçotu qaydalarına uyğunlaşdırılması üçün törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir.

Qruparası bütün əməliyyatlar, qalıqlar, gəlir və xərclər konsolidasiya zamanı tam çıxarılır.

Qeyri-nəzarət payı

Qeyri-nəzarət payı törəmə müəssisələrinin Bankın birbaşa və ya dolayısı ilə sahib olmadığı mənfeət və zərəri, habelə xalis aktivlərinin bir hissəsidir.

Qeyri-nəzarət payı məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda və maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda ana müəssisənin səhmdar kapitalından ayrıca olaraq göstərilir.

Qrupun mövcud törəmə müəssisələrində olan iştirak payında dəyişikliklər

Törəmə müəssisələrində olan Qrupun iştirak payında dəyişikliklər törəmə müəssisələrin üzərində olan nəzarətin itirilməsi ilə nəticələnmir və kapital əməliyyatları kimi qeyd olunur. Qrupun nəzarət və qeyri-nəzarət paylarının qalıq dəyəri törəmə müəssisələrində olan iştirak payındaki müvafiq dəyişiklikləri göstərmək üçün dəyişdirilmişdir. Qeyri-nəzarət payında olan dəyişikliklərin göstərilməsindən yaranan hər hansı bir fərq və əlavə olaraq ödənilmiş və ya alınmış payın ədalətli dəyəri bilavasitə kapitalda göstərilir və Qrupun səhmdarlarına aiddir.

Qrupun mövcud törəmə müəssisələrində olan iştirak payında dəyişiklik Qrupun törəmə müəssisə üzərində nəzarəti itirməsi ilə nəticələndiyi halda ana müəssisə:

- keçmiş törəmə müəssisənin aktiv və öhdəliklərini maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabdan silir; və
- törəmə müəssisə üzrə nəzarətin itirilməsi zamanı keçmiş törəmə cəmiyyətdə ədalətli dəyəri ilə saxlanılmış qalan investisiyanı tanır və nəticədə keçmiş törəmə müəssisəyə verilmiş və ya alınmış borc məbləğləri digər BMHS-na uyğun olaraq nəzarətin itirildiyi tarixdən sonra uçota alır. Həmin ədalətli dəyər maliyyə aktivinin ilkin tanınması üzrə ədalətli dəyər və ya mümkün olduqda, assosiasiyada və ya birgə müəssisədə investisiyanın ilkin tanınması üzrə xərc olaraq hesab edilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiya qoyuluşları

Qrupun əhəmiyyətli təsirə sahib olduğu assosiasiya olunmuş müəssisələrdə Qrupun investisiya qoyuluşları kapital metodu istifadə edilməkə uçota alınır. Kapital metoduna əsasən, assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiya qoyuluşu ilkin olaraq dəyəri ilə tanınır. Investisiyanın qalıq məbləği tanınma tarixindən sonra assosiasiya olunmuş müəssisənin xalis aktivlərində Qrupun payı üzrə dəyişiklikləri tanımaq üçün düzəlişlər edilir.

Məcmu gəlir haqqında hesabat assosiasiya olunmuş müəssisənin əməliyyat nəticələri üzrə Qrupun payını əks etdirir. Assosiasiya olunmuş müəssisənin kapitalında birbaşa tanınmış dəyişiklik olduğu halda Qrup, dəyişikliklərin ona aid olan hissəsini müvafiq olduqda, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda tanıyır.

Qrup və assosiasiya olunmuş müəssisə arasında baş verən əməliyyatlar nəticəsində yaranan reallaşmamış gəlirlər və zərərlər assosiasiya olunmuş müəssisədə olan maraq həcmində silinir.

Mənfəət üzrə Qrupun payı və ya assosiasiya olunmuş müəssisənin zərəri məcmu gəlir haqqında hesabatda əks etdirilir və assosiasiya olunmuş müəssisələrin törəmələrində vergi və qeyri-nəzərət payından sonra mənfəət və ya zərəri ifadə edir.

Kapital metodunun tətbiqindən sonra Qrup, assosiasiya olunmuş müəssisəsində investisiya qoyuluşları üzrə dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasının və ya tanınmamasının vacibliyini müəyyən edir. Hər hesabat tarixində Qrup assosiasiya olunmuş müəssisədə investisiya qoyuluşlarının dəyərsizləşməsi üzrə obyektiv sübutun olub-olmamasını müəyyənləşdirir. Belə bir sübut olduğu halda, Qrup dəyərsizləşmənin məbləğini assosiasiya olunmuş müəssisənin bərpa edilən məbləği və qalıq dəyəri arasında fərq kimi hesablayır və daha sonra məcmu gəlir haqqında hesabatda “assosiasiya olunmuş müəssisələrin zərər hissəsi” olaraq zərər kimi tanıyır.

Faiz gəlir və xərclərin tanınması

Faiz gəliri və xərci effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, hesablama metodu ilə uçot əsasında tanınır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis qalıq məbləğinədək dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Gəlir borc alətləri üzrə effektiv faiz dərəcəsi əsasında uçotda tanınır.

Maliyyə aktivi yaxud bənzər maliyyə aktivləri qrupu ehtimal olunan zərərin baş verməsi nəticəsində hesabdan qismən (bir hissəsi qismən) silinərsə, faiz gəliri bundan sonra dəyərsizləşmə üzrə zərərin ölçülərini müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün tətbiq edilən faiz dərəcələrindən istifadə olunmaqla uçotda tanınır.

Ədalətli dəyərlə qeyd edilən aktivlər üzrə qazanılmış faizlər faiz gəlirlərinə də təsnif edilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Haqq və komissiya gəlirinin və xərclərinin tanınması

Kreditlərin verilməsinə görə komissiya haqqları birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin ayrılması xüsusi kredit razılışmasının bağlanması gətirib çıxaracağı ehtimal edilən hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və nəticədə verilən kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin alınması xüsusi kredit razılışmasının bağlanması ilə nəticələnəcəyi ehtimal edilmədiyi hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı kredit verilişi müddətinin qalan dövrü üzrə mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Kreditin ayrılması öhdəliyinin müddəti kredit verilmədən başa çatarsa, belə öhdəliyə görə komissiya haqqı müddət başa çatdığı anda mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Sindikasiya başa çatdığı zaman, kreditin sindikasiya haqları gəlirlər kimi uçotda tanınır. Bütün digər komissiya haqları yalnız xidmətlər göstərildikdən sonra tanınır.

Mükafatlar

Müqavilənin başlanmasından sonra, müvafiq siğorta müqaviləsinin əhatə etdiyi müddət ərzində cəmi alınacaq mükafatlar nisbət əsasında bu müqavilələrin əhatə etdiyi dövrde qazanılmış kimi hesab olunur.

Qazanılmamış mükafatlar üzrə ehtiyat

Qazanılmamış siğorta mükafatları üzrə ehtiyatları hər hesabat dövrünün sonuna müddəti bitməmiş siğorta müqavilələrinə aid olan gələcək dövrde qalmış vaxt üzrə bölüşdürmə əsasında hesablanmış siğorta mükafatlarının bir hissəsini eks etdirir.

Ödənilmiş iddialar

Ödənilmiş iddialar, o cümlədən iddialarla bağlı əlavə xərclər yarandıqları dövr üzrə məcmu gəlir haqqında hesabatına daxil edilir.

Dividend gəlirinin tanınması

Dividend gəliri eks –dividend (“yəni dividendlərin elan olunması tarixi”) tarixində (bu şərtlə təmiz ki, Qrupun iqtisadi mənfəətlərdən yararlana biləcəyi mümkün olsun və mənfəətin məbləği düzgün hesablanma bilsin).

Maliyyə alətləri

Qrup maliyyə aləti üzrə müqavilə öhdəliyinə tərəf olduğu halda, maliyyə aktivləri və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatda tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin adı alqı – satqısı prosesləri hesablaşma tarixi üzrə uçot üsulundan istifadə etməklə tanınır.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilkin anda ədalətli dəyərlə ölçülürler. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin alınması və buraxılmasına aidiyəti olan birbaşa əməliyyat xərcləri (mənfəət və zərər hesabatında ədalətli dəyərlə uçota alınmış maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna edilməklə) uçotda ilkin tanınma anında maliyyə aktivləri yaxud maliyyə öhdəliklərinin müvafiq olaraq ədalətli dəyərinə əlavə edilir və ya bu dəyərdən çıxılır. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin mənfəət və zərər uçotunda ədalətli dəyərlə alınması ilə bağlı birbaşa əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivləri

Qrupun maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalara ayrılırlar: “mənfəət və zərər hesabına ədalətlə dəyərlə tanınan” maliyyə aktivləri (MZHƏDT), “ödəniş tarixinədək saxlanılan” investisiyalar, “verilmiş kreditlər və debitor borcları” və satılabilən maliyyə aktivləri (SMA). Təsnifləşdirmə maliyyə aktivinin növündən və saxlama məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı təyin edilir.

MZHƏDT maliyyə aktivləri

Ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivləri, “mənfəət və zərər hesabına ədalətlə dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri” kateqoriyasına aid edilirlər. Yaxın gələcəkdə satılması nəzərdə tutulduğda, əldə edilən maliyyə aktivləri satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Törəmə maliyyə alətləri də xüsusilə nəzərdə tutulmuş alətlər və effektiv heçin q alətləri istisna olmaqla, satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər üzrə yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar

Bu kateqoriyaya Qrupun ödəniş tarixinədək saxlamaq niyyəti və imkanı olduğu təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılacaq və müəyyən edilmiş ödəmə müddəti olan sərbəst surətdə almış satılabilən qeyri-törəmə maliyyə aktivləri daxildir.

Ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar effektiv faiz metodu istifadə edilərək dəyərsizləşmə çıxılmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür.

Verilmiş kreditlər və debitor borcları

Verilmiş kreditlər və debitor borcları, maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən edilən ödənişli və fəal bazara çıxarılmayan qeyri-törəmə aktivləridir. Bu aktivlərə vəsait qoyularkən məqsəd dərhal və ya qısa müddət ərzində onların satılması deyil və bu aktivlər nə ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivlərinə, nə də satılabilən maliyyə aktivləri kateqoriyalarına aid edilmir. Bu tip aktivlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır.

Kreditlərin və debitor borclarının tanınmasına xitam verilməsi, onların dəyərində ehtimal edilən azalmaların yaranması, eləcə də onların köhnəlməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Satılabilən maliyyə aktivləri

Satılabilən maliyyə aktivləri, əvvəlcədən bu kateqoriyaya aid olunması nəzərdə tutulan və ya bundan əvvəlki kateqoriyaların heç birinə aid edilə bilməyən qeyri-törəmə aktivləridir. İlkin tanınmadan sonra satılabilən maliyyə aktivləri ədalətlə dəyər əsasında ölçülür və yaranan mənfəət və zərərlər digər məcmu gəlir hesablarında qeydə alınır. İnvestisiyanın tanınmasına xitam verildikdə və ya onun dəyərində ehtimal edilən azalmalar baş verdikdə əvvəllər məcmu gəlir hesablarında qeydə alınan mənfəət və gəlirlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)**

Ədalətli dəyərin təyin edilməsi

Hesabat tarixində aktiv bazarlarda satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri onların bazar katirovkaları və ya dilerlər tərəfindən verilən qiymət katirovkalarıdır (uzun mövqelər üçün satış dəyəri, qısa mövqelər üçün isə alış dəyəri).

Aktiv bazarlarda katirovkası mövcud olmayan bütün digər maliyyə alətləri üçün ədalətli dəyər müvafiq qiymətləndirmə texnikalarının tətbiq edilməsi ilə təyin edilir. Qiymətləndirmə texnikalarına xalis cari dəyər texnikası, müşahidə edilə bilən oxşar maliyyə alətləri ilə müqayisələrin aparılması, opsiya qiymətləndirilməsi modelləri və digər müvafiq qiymətləndirmə modelləri aid edilir.

Pul və pul vəsaitləri

Pul və pul vəsaitlərinə nağd pul, müxbir hesablarda olan və istifadəsinə məhdudiyyət qoyulmayan qalıqlar, ARMB-da yerləşdirilən və bitmə müddəti 90 günədək olan müddətli əmanətlər daxildir. Pul vəsaitlərinin hərəkətini təyin edərkən, ARMB tərəfindən tələb edilən əmanətlər üzrə minimal məcburi ehtiyatlar, istifadəsində məhdudiyyətlərin olması səbəbi ilə pul və pul ekvivalentləri kateqoriyasına daxil edilmir (Qeyd 14).

Banklardan alınacaq vəsaitlər

Vaxtaşırı olaraq və adı fəaliyyətin gedişində Qrup digər banklarda müxtəlif müddətler üzrə əmanətlər yerləşdirir. Banklardan alınacaq vəsaitlər ədalətli dəyərdə tanınır. Ödəniş tarixi müəyyən olan banklardan alınacaq vəsaitlər sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyərində effektiv faiz metodundan istifadə edilərək ölçülür və dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları çıxılmaqla tanınır. Banklardan alınacaq vəsaitlər ödəniş tarixi müəyyən olmadıqda təxmin edilən ödəniş tarixi əsasında amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınır. Kredit institutlarından alınacaq vəsaitlər dəyərsizləşmə zərər ehtiyatları çıxılmaqla tanınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər maliyyə hesabatlarının digər kateqoriyaları üzrə təsnifləşdirilən aktivlərdən fərqli olaraq sabit və ya müəyyən ödəniş qrafikinə malik və fəal bazara çıxarılmayan qeyri-törəmə aktivlərdir.

Qrup tərəfindən verilmiş kreditlər ilk olaraq ədalətli dəyər və əməliyyat üzrə aid olduğu xərclər həcmində tanınır. Hesablanmış ədalətli dəyər kreditin ədalətli dəyərinə bərabər olmadıqda, misal üçün, kredit bazar qiymətindən aşağı dəyərlə verildikdə, hesablanmış ədalətli dəyərlə kreditin ədalətli dəyəri arasındaki fərq kreditin ilkin tanınması üzrə zərər kimi qeydə alınır və bu zərərin xüsusiyyətinə uyğun olaraq məcmu gəlir hesabatına daxil edilir. Daha sonra, kreditlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə qeydə alınır. Müştərilərə verilmiş kreditlər ehtimal edilən zərərlər üzrə bütün ehtiyatlar çıxılmaqla uçota alınır.

Şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər

Mümkün olan hallarda Qrup girovun onun mülkiyyətinə keçməsindən daha çox kredit şərtlərinin təkrar razılaşdırılması məqsədini güdürlər. Bu ödəniş müddətinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılmasını nəzərdə tutma bilər. Şərtlər yenidən razılaşdırıldıqda, hər hansı dəyərsizləşmə şərtlərdə dəyişikliklərin edilməsindən əvvəl hesablanmış ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə ölçülür və kredit vaxtı ötmüş hesab edilmir. Rəhbərlik bütün kriteriyaların tələblərinin yerinə yetirildiyini və gələcək ödənişlərin baş tutacağını təmin etmək məqsədilə şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditləri nəzərdən keçirir. Kreditlər onların ilkin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə hesablanan fərdi və birgə dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsinin obyekti olmaqdır.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Verilmiş kreditlərin və avansların silinməsi

Verilmiş kreditlər və avanslar qaytarılması mümkün olmadıqda dəyərsizləşmə üzrə yaradılmış olan ehtiyatların hesabına silinirlər. Rəhbərlik Qrupa ödənilməli olan borcların yiğilması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən və Qrup saxladığı bütün girov vəsaitləri satıldıqdan sonra kreditlər və avanslar hesabdan silinir. Əvvəllər hesabdan silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfeət və zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir. Qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq kreditlər yalnız Müşahidə Şurasının təsdiqindən sonra və müəyyən hallarda Məhkəmənin müvafiq qərarlarına əsasən silinir.

İcarə

İcarənin şərtləri sahibliyin bütün risk və mükafatlarını icarədara ötürdüyü zaman icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləndirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləndirilir.

Qrup icarəçi qismində

Maliyyə lizinqi üzrə icarəciden alınan aktivlər Qrupun lizinqdə xalis investisiyasının məbləğində debitor borcları kimi uçota alınır. Maliyyə lizinqi üzrə gəlirlər lizinqlə bağlı Qrupun xalis investisiya üzrə gəlinin daimi dövrü dərəcəsini eks etdirmək üçün mühasibat dövrləri üzrə bölünür.

İcarə üzrə ödənişlər müvafiq lizinq müddəti üzrə düz xətt əsasında tanınır. Əməliyyat lizinqinin razılışdırılması və təşkili zamanı çəkilmiş ilkin birbaşa xərclər icarəyə verilmiş aktivin qalıq dəyərinə əlavə edilir və lizinq müddəti üzrə düz xətt əsasında tanınır.

Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları

Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları sığortaçılardan alınacaq cari birbaşa mükafatlar, Qrupun ötürülmüş təkrarsığortadan alınacaq cari mükafatlar, təkrarsığortaçılara ötürülmüş iddialardan alınacaq debitor borcları və digər debitor borclarından ibarətdir. Təkrarsığorta üzrə debitor borcları və kreditor borcları əvəzləşdirmə üçün qanuni hüquq və Qrupun xalis və ya eyni zamanda hesablaşmaq niyyəti olduğu hallarda əvəzləşdirilir. Debitor borcları sığorta müqaviləsinin bağlanma tarixindən başlayaraq uçota alınır və xidmətlər təmin edildikdə məcmu gəlir haqqında hesabata aid edilir. Debitor borcları ilkin istənilən birbaşa əməliyyat xərcləri üstəgəl verilən vəsaitlərin ədalətli dəyəri ilə qeydə alınır və daha sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla tanınır.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Əgər ticarət məqsədi ilə saxlanılan qeyri-derivativ maliyyə aktivinin yaxın gələcəkdə satılması məqsədi aktuallığını itirirsə bu zaman belə maliyyə aktivləri mənfeət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarılaraq aşağıdakı kateqoriyalardan birinə yenidən daxil olunur:

- Əgər maliyyə aktivi verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğundursa bu zaman, Qrupun bu aktivi yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı varsa onu kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər;
- Digər maliyyə aktivləri adətən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına və nadir hallarda ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar kateqoriyasına daxil oluna bilər.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Azərbaycan Manatı ilə)

Əvvəlcədən satılabilən investisiyalar kateqoriyasına aid edilmiş maliyyə aləti verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğun gəldikdə və Bankın bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı yarandıqda, Bank onu verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər.

Maliyyə aktivləri yenidən təsnif olunduqda onların ədalətli dəyərində istifadə edilir. Bu alətlərə aid daha əvvəller mənfəət və zərər hesablarında tanınmış mənfəət və zərərlər geri qaytarılmır. Maliyyə alətinin ədalətli dəyəri yenidən təsnifləşdirmə tarixində müvafiq olaraq onun yeni maya dəyərinə və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərinə çevrilir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Hər bir hesabat tarixində Qrup maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub-olmamasını dəyərləndirir. Əgər maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsi ehtimal edilirsə və yalnız ilkin tanınma tarixindən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu yaranmışdırsa (baş vermiş “zərər hadisəsi”) və zərər hadisəsi (və ya hadisələri) bu maliyyə alətləri və ya maliyyə alətləri qrupu üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin axınına təsir göstərisə və bu təsirin etibarlı şəkildə təxmin edilməsi mümkündürsə bu zaman belə maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupu dəyərsizləşmiş sayılır. Dəyərsizləşmənin sübütü kimi borc götürənin və ya borc götürənlər qrupunun əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi, faiz və əsas borcların ödənilməməsi və ya ödənilməsində gecikmələrin yaranması, müştərilərin iflas etməsi və ya digər yenidən təşkilati strukturun dəyişdirilməsi və bu zaman təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin azalmasına dair konkret məlumatın olmasının ehtimalının yaranması, məsələn borcun ödənilməməsində şəraitin və iqtisadi şərtlərin dəyişməsi halları götürüle bilər.

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınmış aktivlər

Maliyyə aktivlərinin və ya aktivlər qrupunun dəyərində azalma yaranması ilə bağlı rəhbərliyin əlində hər hansı bir obyektiv sübut olduğu hallarda Qrup bu aktivlər üzrə itkiləri qarşılaşmaq məqsədilə ehtiyat yaradır. Ehtimal edilən itkilər, gələcəkdə zəmanət və alınan girovlar da daxil olmaqla, amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində ölçülən aktivlər üzrə gələcəkdə əldə edilə biləcək pul vəsaitlərinin, effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edilərək diskont edilməsi nəticəsində yaranmış dəyərlə bu aktivlərin qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır.

Daha sonrakı dövrə dəyərsizləşmə zərərinin azalması və bu azalmanın obyektiv olaraq dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasından sonra baş vermiş hadisəyə aid edilməsi, məsələn bərpa olunma halları, istisna olmaqla belə dəyərsizləşmə zərərləri geriye qaytarılmır. Dəyərsizləşmə zərərinin qaytarılması halında gələcək dövrə ehtiyat hesabına düzəliş verilir.

İlkin dəyər ilə ölçülən maliyyə aktivləri üçün isə ehtimal edilən itkilər, bu aktivlərdən gələcəkdə əldə edilsə biləcək pul vəsaitlərinin bu tip aktivlər üzrə mövcud bazar faiz dərəcəsindən istifadə edərək diskont edilməsi nəticəsində yaranmış dəyərlə bu aktivlərin qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır. Bu tip ehtiyatlar yaradıldıqdan sonra geri qaytarılmır.

Satılabilən maliyyə investisiya qiymətli kağızları

Hər bir hesabat tarixində Qrup satılabilən maliyyə investisiya qiymətli kağızlarının dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub olmamasını dəyərləndirir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)**

Satılabilən investisiya qiymətli kağızları kimi təsnifləşdirilən kapital investisiyaları üçün obyektiv sübut olaraq onun ədalətli dəyərinin əhəmiyyətli dərəcədə və ya uzun müddət ərzində qalıq dəyərindən aşağı olması göstərilə bilər. Dəyərsizləşmə halı yarandıqda, ilkin satınalma dəyəri ilə cari ədalətli dəyər arasındaki fərqdən daha əvvəl bu investisiya üzrə mənfəət və zərər hesablarında tanınmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxıldıqdan sonra yaranan yekun zərər rəqəmi məcmu gəlir hesabından mənfəət və zərər hesablarına transfer edilir. Kapital investisiyaları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri mənfəət və zərər hesabları vasitəsilə geri qaytarılmır və dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra onların ədalətli dəyərində baş verən yüksəlmələr məcmu gəlir hesabında tanınır.

Satılabilən investisiya qiymətli kağızları kimi təsnifləşdirilən borc alətləri üzrə isə dəyərsizləşmə kriteriyaları amortizasiya olunmuş maya dəyərində tanınan maliyyə aktivlərində olduğu kimidir. Dəyərsizləşmənin məbləğini hesablamak üçün gələcək faiz gəlirləri azaldılmış qalıq dəyərinə əsaslanır və gələcək pul axınlarını diskont etmək üçün istifadə edilən faiz dərəcəsi ilə hesablanır. Faiz gəliri mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Əgər növbəti ildə borc alətinin ədalətli dəyəri yüksəlirsə və bu yüksəlmənin dəyərsizləşmə zərərinin tanınmasından sonra baş verməsinə dair obyektiv sübut mövcuddursa bu zaman əvvəlcədən tanınan dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və zərər hesablarından geri qaytarılır.

Sığorta zərərləri üzrə ehtiyat

Zərərlər, zərər tənzimləmə xərcləri daxil olmaqla baş verdikdə məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabata daxil edilir. Zərər üzrə ehtiyatlar çəkilmiş zərərə görə yiğilmiş hesablamalardan ibarət olan iki növ ehtiyata ayrılır: bildirilmiş, lakin ödənilməmiş zərərlər ehtiyatı (BÖZE) və baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı (BVBZE). BÖZE ödənilməmiş hər bir iddia üçün hesablanır. BÖZE üzrə qiymətləndirmə, hesabat dövrü başa çatdıqdan sonra yerinə yetiriləcək sığorta hadisələrinin araşdırılması zamanı Qrup tərəfindən alınmış məlumatlara əsasən irəli sürürlür.

Əgər zərərin məbləği müəyyən olunmayıbsa, sığorta polisində qeyd edilmiş sığorta limitindən çox olmayan zərərlərin maksimal mümkün məbləği BÖZE kimi qeyd edilir. BVBZE əvvəlki dövrün məlumatlarına, gözlənilən zərər əmsallarına və bildirilmiş iddiaların inkişaf amillərinə əsaslanan zərərin inkişafı sxemini müəyyənləşdirmək üçün istifadə olunan aktuari metoduna əsasən müəyyən olunur. BVBZE, Qrup tərəfindən hər bir sığorta növü üzrə hesablanır; hesablama əvvəlki illərin zərərlərinin tənzimlənməsi üzrə gəlir və xərclərin tənzimlənməsi statistikasına əsaslanır. Gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə olunan metodologiya və fərziyyələr, təxminni və həqiqi zərərlər arasındaki hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir. Ehtiyatların həcminin qiymətləndirilməsi və müəyyən edilməsi üsulları müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir və yenidən baxılır. Nəticədə, edilən düzəlişlər yarandığı zaman konsolidə edilmiş məcmu gəlirlər haqqında hesabatda (vergidən əvvəlki mənfəətdə azalma və ya artım kimi) eks etdirilir. Zərər üçün ehtiyat iddiaların kifayət qədər tez bir zamanda bildirilməsi və ödənilməsi ilə əlaqədar olaraq diskontsuz qaydada təxmin edilir.

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı

Qrup maliyyə aktivləri müqaviləsi üzrə pul vəsaitlərinin alınması hüququnun başa çatması və ya maliyyə aktivləri, eləcə də sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülməsi halında maliyyə aktivinin tanınmasına xitam verir. Qrup sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürükdə belə transfer edilmiş aktiv üzərində nəzarəti saxlayırsa, bu zaman saxlanılmış maraqlar hesabatlardan aktiv kimi tanınır və müvafiq şəraitdə Qrupun ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər də müvafiq olaraq öhdəlik kimi tanınır. Əgər Qrup transfer edilən maliyyə aktivinin sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayırsa, bu zaman aktivin tanınması davam edir və əlavə olaraq girov qoyularaq götürülmüş vəsaitlər də borc məbləği kimi maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivləri hesabatlardan tam şəkildə çıxarıldıqda, aktivin qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan və ya alınması nəzərdə tutulan məbləğlərin cəmi arasındaki fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış və kapital hesablarında uçotu aparılan mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivləri hesabatlardan qismən çıxarıldıqda (məsələn, Qrupun transfer edilmiş aktivin bir hissəsini geri almaq seçimi olduqda və ya bu aktiv üzrə sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülrək yalnız cüzi bir hissənin saxlanması və bunun nəticəsində nəzarətin Qrupda qalması halları), Qrup aktivin qalıq dəyərini cari iştirak ilə bağlı tanınması davam edən qism və transfer edilən hissələrin nisbi ədalətli dəyərinə görə təyin edilmiş və maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan qismən ibarət iki hissəyə ayılır. Aktivin tanınmasına xitam verilmiş qisminə aid edilən qalıq dəyəri ilə onun transferində alınan məbləğlərin cəmi arasındaki fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Məcmu gəlir hesabında tanınmış mənfəət və zərər məbləğlərini, aktivin tanınmasına xitam verilən qismi ilə tanınması davam edən qismi arasında bölərkən bu qismlərin ədalətli dəyərlərinin nisbətləri əsas götürülür.

Maliyyə öhdəlikləri və kapital alətləri

Borc və ya kapital qismində təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə şərtləri, habelə maliyyə öhdəliyi və kapital alətlərinə verilmiş tərifə əsasən maliyyə öhdəlikləri yaxud da kapital müddəası kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri

Bütün öhdəliklər ödəndikdən sonra xalis aktivlərdə sahiblik hüququna dəlalət edən istənilən müqavilə kapital aləti sayılır. Qrup tərəfindən yerləşdirilən kapital alətləri, müvafiq yerləşdirmə xərcləri çıxıldıqdan sonra müvafiq vəsaitlərin daxil olması zamanı maliyyə hesabatlarında tanınır.

Qrupun öz kapital alətini yenidən alması birbaşa olaraq kapitalda tanınır və çıxılır. Qrupun öz kapital alətlərinin alış, satışı, buraxılması və ya ləğvi üzrə heç bir mənfəət və ya zərər gəlir və ya zərərdə tanınmır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri, “MZHƏD maliyyə öhdəlikləri” və “digər maliyyə öhdəlikləri” olmaqla iki hissəyə ayılır.

MZHƏD

Maliyyə öhdəlikləri ticarət məqsədləri ilə saxlanıldıqda və ya xüsusi olaraq MZHƏD şəklində nəzərdə tutulduğda MZHƏD maliyyə öhdəlikləri kateqoriyasına aid edilirlər.

MZHƏD maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərlə təqdim edilir və yenidən ölçülü zamani yaranan mənfəət və zərər məbləğləri müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Mənfəət və zərər hesabında tanınan xalis mənfəət və ya zərərə maliyyə öhdəliyi üzrə ödənilən bütün faizlər daxildir və bu məbləğ məcmu gəlir hesabatında “digər gəlirlər/(zərərlər)” bəndində öz əksini tapır.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq bütün əməliyyat xərcləri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyər ilə ölçülür.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)**
(Azərbaycan Manatı ilə)

Digər maliyyə öhdəlikləri növbəti dövrlərdə effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür və faiz xərcləri effektiv gəlir kriteriyasına əsaslanaraq tanınır.

Effektiv faiz dərəcəsi metodu, maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş maya dəyərinin hesablanması və faiz xərci məbləğinin müvafiq dövrlər üzrə paylaşıdırılmasını nəzərdə tutur. Bu metod maliyyə öhdəliyinin nəzərdə tutulan istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcək ödəniləcək vəsaitləri və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddət üzrə maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərini dəqiqlik diskontlaşdırır dərəcədir.

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər qarşı tərəflərin pul və ya digər bənzər aktivlərin Qrupa ötürülməsi zamanı tanınır. Qeyri-törəmə öhdəliklər amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür. Əgər Qrup öz borcunu satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.

Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər

Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər fərdi müştərilərin, dövlət və özəl müəssisələrinin vəsaitlərini təmsil edir və amortizasiya olunmuş ilkin dəyər ilə tanınır.

Sığorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borcları

Sığorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borclarına xarici təkrarsığortaya ödəniləcək cari mükafatlar daxildir. Təkrarsığorta üzrə debitor borcları və kreditor borcları əvəzləşdirmə üçün qanuni hüququ və Qrupun xalis və ya eyni zamanda hesablaşmaq niyyəti olduğu halda əvəzləşdirilir. Ödəniləcək sığorta vəsaitləri ilkin istənilən birbaşa əməliyyat xərcləri üstəgəl verilən vəsaitlərin ədalətli dəyəri ilə qeydə alınır və daha sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla tanınır.

Öhdəliyin adekvatlığı testi

Qrup sığorta öhdəliklərinin hesablanmış gələcək pul vəsaitləri üzrə adekvatlığını təmin etmək üçün hər bir hesabat dövründə öhdəliyin adekvatlıq testindən istifadə edir. Bu test hesablama üçün ən yaxşı ehtimalları istifadə edərək öhdəliyin qalıq dəyərini gələcək pul vəsaitlərinin (o cümlədən mükafatlar, iddialar, xərclər, investisiya gəliri və digər maddələr) diskontlaşdırılmış proqnozları ilə müqayisə etməklə yerinə yetirilir.

Öhdəlikdə (yəni sığorta öhdəliklərinin balans dəyəri gələcəkdə əldə edilməsi gözlənilən pul vəsaitlərindən azırsa) çatışmazlıq aşkar olunarsa, bu çatışmazlıq tam təmin olunur. Çatışmazlıq mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda qeyd olunur.

Maliyyə zəmanəti müqavilələri

Təqdim edən tərəfin, əvvəlcədən razılışdırılmış kreditorun müvafiq kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olaraq borcunu ödəyə bilməməsi nəticəsində qarşı tərəfin məruz qaldığı zərərləri qarşılıqla məqsədi ilə qarşı tərəfə edəcəyi ödənişləri nəzərdə tutan müqaviləyə maliyyə zəmanəti müqaviləsi deyilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

Qrup tərəfindən təqdim edilən maliyyə zəmanəti müqavilələri ilkin olaraq ədalətli dəyərində tanınır və növbəti dövrlərdə, əgər əvvəlcədən xüsusilə MZHƏD şəklində planlaşdırılmayıbsa, aşağıda göstərilənlərdən hansı daha yüksək olarsa o məbləğdə ölçülür:

- BMUS 37 “Ehtiyatlar, Şərti Öhdəliklər və Şərti Aktivlər” standartının tələblərinə uyğun olaraq müqavilə öhdəliyinin məbləği; və ya
- Gəlirlərin tanınması siyasetinə müvafiq şəkildə ilkin olaraq tanınmış məbləğ çıxılsın hər hansı məcmu amortizasiya məbləği.

Qrup icarədar qismində

Əməliyyat icarəsi ödənişləri icarə olunan əmlakdan iqtisadi faydanın istehlak edildiyi vaxt müddətində başqa sistematik əsasın daha məqsədə uyğun olduğu halı istisna etməklə icarə müddəti boyu birbaşa xərc kimi tanınır. Əməliyyat icarəsindən yaranan şərti icarə haqqları baş verdiyi müddətdə xərc kimi tanınır.

İcarə stimullarının əməliyyat haqqında daxil olduğu halda belə stimular öhdəlik kimi tanınır. Stimuların ümumi faydası kirayə verilən əmlakdan iqtisadi faydanın istehlak edildiyi vaxt çərçivəsinə başqa sistematik əsasın daha məqsədə uyğun olduğu hal istisna olmaqla birbaşa icarə xərcinin azalması kimi tanınır.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar, Qrup keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxminini göstəricisidir. Ehtiyati hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilirse, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda).

Ehtiyatın qarşılanması üçün tələb edilən iqtisadi faydalaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Şərti öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır amma bu öhdəliklərlə bağlı pul vəsaitlərinin ödənilməsinin ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmır amma belə aktivlərlə bağlı iqtisadi mənfəətlərin alınması ehtimalı çox az olduğu hallar istisna olmaqla qalan hallarda hesabatlarda açıqlamalar verilir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasına xitam verilməsi

Maliyyə öhdəliyinə yalnız bu öhdəliyin silinməsi, ləğv edilməsi və ya müddətinin başa çatması hallarında xitam verilir. Tanınmasına xitam verilmiş maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin cəmi arasındaki fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)**

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüquq olduqda və ya eləcə də müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivin realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Maliyyə aktivlərinin müvəqqəti olaraq qarşı tərəfə transfer edilməsi zamanı bu maliyyə aktivləri qarşı tərəfin öhdəliyi ilə əvəzləşdirilmir.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak və avadanlıqlar yiğilmiş amortizasiya və ehtimal edilən dəyər azalmaları üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla tarixi dəyəri ilə tanınır.

Köhnəlmə və amortizasiya əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin qalıq dəyərinə onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla hesablanmış dərəcələrdən istifadə etməklə tətbiq edilir. Faydalı iqtisadi ömrü təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq aşağıdakı dərəcələrdə tətbiq edilir:

Mebel və avadanlıqlar	25%
Kompüterlər	25%
Nəqliyyat vasitələri	25%
İcarə mülkiyyətinin təkmilləşdirilməsi	10-20%
Digər avadanlıqlar	20-25%

Mülkiyyətdə olan topraq amortizasiya olunmur.

Silindikdə, satıldıqda və ya istifadəsinin davam etdirilməsi zamanı gələcəkdə iqtisadi faydanın əldə edilməsi təxmin edilmədikdə əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilir. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər satış nəticəsində əldə edilən vəsaitlərlə aktivin qalıq dəyəri arasında olan fərq kimi hesablanır və dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayri-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən istismar ömrü olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yiğilmiş köhnəlmə və yiğilmiş dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin maya dəyəri ilə uçotda qeyd edilir. Köhnəlmə aktivin təxmin edilən faydalı istismar ömrü ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar ömrü və köhnəlmə metodu perspektiv əsaslarla uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə, yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin qalıq dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındaki fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrupun rəhbərliyi maddi və istismar ömrü müəyyən olunmuş qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərinin düşüb – düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin qalıq dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmini müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin, fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçirilməlidir.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldığdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlər düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırlı bazar qiymətləndirməsini özündə əks etdirən vergiye qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərinin onun qalıq dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) qalıq dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə zərərinin yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn azalma kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv uçotda yenidənqiymətləndirilmiş dəyərdə əks olunmayana qədər, belə zərər dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) qalıq dəyəri hesablanmasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmənin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin yenidənqiymətləndirmədən irəli gələn artım kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv yenidənqiymətləndirilmiş dəyərlə uçotda əks edilməyənə qədər, belə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

İnvestisiya əmlakı

Bina və daşınmaz əmlak sahəsindən ibarət olan investisiya əmlakı kapital dəyərinin artırılması üçün nəzərdə tutulur. İnvestisiya əmlakı əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ilkin dəyərlə ölçülür. İlkin tanınmadan sonra investisiya əmlakı ehtimal olunan zərər çıxılmaqla ilkin dəyərlə qeyd edilir. Dəyərsizləşmə, aktivlərin faydalı istismar müddəti üzrə düz xətt üsulu ilə hesablanır ki, bu da 14 il təşkil edir.

İnvestisiya əmlakı satılaraq hesabdan silindikdə yaxud belə əmlak mütəmadi olaraq istismardan çıxarıldıqda və onun satılmasıdan iqtisadi mənfəətin əldə olunması güman edilmədikdə investisiya əmlakının tanınması dayandırılır. Əmlakın tanınmasının dayandırılmasından irəli gələn hər hansı gəlir yaxud zərər (əmlakın xalis satış gəliri ilə onun qalıq dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən olunmuş) onun tanınmasının dayandırıldığı dövrdə mənfəət və zərər hesabatına əlavə edilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

Müsadirə edilmiş aktivlər

Qrup məqsədəmüvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının həbs olunmasını nəzərdə tutur və Qrupa müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır. Müsadirə edilmiş girov ya qalıq dəyəri, ya da ədalətli dəyərindən satış üçün olan xərclər çıxılmaqla ölçülür.

Vergi qanunvericiliyi

Vergi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmindən ibarətdir.

Cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində yaranmış vergi mənfəəti əsasında hesablanır. Hesabatdakı bəzi gəlir və xərclərin digər dövrlərdə vergi bazasına aid ediləcəyinə və bəzi maddələrin heç bir vaxt vergi bazasını hesablayarkən istifadə edilməyəcəyinə görə vergi mənfəəti maliyyə hesabatlarındakı mənfəətdən fərqlənir. Qrupun cari mənfəət vergisi xərci, hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

28 oktyabr, 2008-ci il tarixində “Bankların, sıgorta və təkrarsıgorta şirkətlərinin kapitalizasiyasının artırılmasının stimullaşdırılması” qanunu qəbul edilmişdir. Bu qanuna müvafiq olaraq bankların, sıgorta və təkrarsıgorta şirkətlərinin mənfəətinin bir hissəsi onların nizamnamə kapitalının artırılmasına yönəldiləcək və bu məbləğdən 1 yanvar, 2009-cu il tarixindən 31 dekabr 2011-ci il tarixinədək üç il müddətində mənfəət vergisi hesablanması planlaşdırılmışdır.

Təxirə salınmış vergi isə aktiv və öhdəliklərin mühasibat uçotuna uyğun qalıq dəyərləri ilə onların vergiya uyğun qalıq dəyərləri arasında fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman öhdəlik əsasından istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivini isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır. Müvəqqəti fərqlərin mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktiv reallaşdırmağa imkan vermirsa bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsindən istifadə edilməlidir. Birbaşa səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də səhmdar kapitalında öz əksini tapır.

Aşağıdakı hallarda təxirə salınmış vergi aktivini və vergi öhdəliyi əvəzləşdirilərək xalis şəkildə təqdim edilə bilər:

- Qrupun cari mənfəət vergisi aktivini mənfəət vergisi öhdəliyi ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrası mümkün olan hüquq mövcud olduqda; və
- Təxirə salınmış aktiv və öhdəliklər bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edildikdə və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olduqda.

Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən qrupların fəaliyyəti nəticəsində digər vergilər də yaranır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi tanınır və məcmu gəlir hesabatına daxil edilir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNĐƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Nizamnamə kapitalı

Adı səhmlər kapital elementi olaraq təsnif edilir. Adı səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan əlavə xərclər bütün vergi təsirləri istisna olmaqla kapitaldan tutulma kimi tanınır. Adı səhmlər üzrə dividendlər elan olunduqları dövrədə azalma kimi tanınır.

Hesabat tarixindən sonrakı dövrədə elan edilən dividendlər isə, BMUS 10 “Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr” standartına uyğun olaraq hesabat tarixindən sonrakı dövrədə baş vermiş hadisələr kimi təqdim edilir.

Geri alınmış kapital alətləri (xəzinə səhmləri) maya dəyərində tanınır və kapitaldan çıxılır.

Qrupun öz kapital alətlərinin alışı, satışı, buraxılması və ya ləğv edilməsi üzrə yaranan qazanc və itkilər mənfəət və zərər hesabatında heç bir gəlir və ya zərər qeydə alınmır.

Xarici valyutalar

Qrupun hər fərdi müəssisəsinin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, müəssisənin əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş monetar müddəaların valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olunduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-monetar müddəaları valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirildiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. İlkin dəyərlə xarici valyutada ölçülüş qeyri-monetar maddələr üzrə hesabat tarixində yenidən valyuta dəyərləndirilməsi aparılmır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Qrup tərəfindən istifadə edilən hesabat tarixinə valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
ABŞ dolları/AZN	0.7850	0.7865
Avro/AZN	1.0377	1.0178

Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Qrupun mühasibat qaydalarını tətbiq edərkən, Qrup rəhbərliyindən digər mənbələrdən əldə edilmiş üçün hazır olmayan aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərinə dair mülahizələr, hesablamalar və təxminlərin irəli sürülməsi tələb olunur. Hesablamalar və əlaqədar təxminlər keçmiş təcrübəyə və müvafiq hesab edilən digər amillərə əsaslanır. Faktiki nəticələr həmin təxminlərdən fərqli ola bilər.

Təxminlər və əsas götürülen fərziyyələr davamlı qaydada təhlil edilir. Mühasibat təxminlərinə olan düzənləşlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə, düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrədə tanınır.

Qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri

Aşağıda gələcək dövrlərə aid əsas fərziyyələr və hesabat dövrünün sonuna qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri göstərilir ki, bu da növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsi riskini daşıyır.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

Kreditlər və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Qrup dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditlər və debitor borclarını mütemadi olaraq nəzərdən keçirir. Qrupun kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır. Qrup kreditlər və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, (i) onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilerin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən dəyişikliklərə çox məruz qalır və (ii) Qrupun hesablaşlığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların tanınması tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Qrup hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir. Eyni ilə, Qrup keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışları, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatlar, eləcə də Qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərinə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında əvvəller baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan təxminlərdən istifadə edir. Qrup tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı şəraitlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Qrup Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hənsi dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərin ümumi məbləği müvafiq olaraq 91,934,482 AZN və 134,769,726 AZN, dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların məbləği isə müvafiq olaraq 9,329,392 AZN və 8,920,594 AZN təşkil etmişdir.

Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi

30 sayılı qeyddə izah edildiyi kimi, Bank müəyyən növlü maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamadaq üçün müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan ilkin məlumatlardan ibarət qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. 30 sayılı qeyddə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirilməsində tətbiq edilən əsas fərziyyələrə dair müfəssəl məlumat, eləcə də belə fərziyyələr üzrə həssaslıq təhlilinin təfərruatları göstərilir. Rəhbərlik hesab edir ki, tətbiq olunan seçilmiş qiymətləndirmə üsulları və fərziyyələr maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün məqsədə uyğundur.

Əmlak və avadanlığın faydalı istismar müddəti

Qrup hər hesabat ilinin sonunda əmlak və avadanlığın hesablanmış faydalı istismar ömrünü nəzərdən keçirir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin bərpa oluna bilməsi

Təxirə salınmış vergi aktivinin tamamilə istifadə olunacağı ehtimal yüksək olduğu üçün qrup rəhbərliyi hesabat tarixində təxirə salınmış vergi aktivlərinə qarşı qiymətləndirmə ehtiyatının yaradılmasına ehtiyac olmadığına əmənidir. Təxirə salınmış vergi aktivlərinin 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə qalıq dəyəri müvafiq olaraq 175,867 AZN və 39,513 AZN təşkil etmişdir.

Sığorta əməliyyatları, zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə ehtiyatlar

Sığorta əməliyyatları üzrə ehtiyat, zəmanətlər və digər öhdəliklərə aid olan mühəsibat uçotu təxminləri və mülahizələr mühüm rəhbərlik mühakiməsi sahəsidir. Belə ki, ehtiyatın fərdi və kollektiv şəkildə qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan yanaşma vaxtaşırı dəyişdirilə bilər və Qrupun əməliyyatlarının nəticəsinə mühüm təsir göstərə bilər.

Sığorta əməliyyatları, zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə ehtiyatın dəyərini müəyyən etmək məqsədilə Qrup yığılmış statistik məlumatlara əsasən tarixi təhlil aparır. Gələcək zərərlərin dəyəri əvvəlki dövrlər ərzində Qrupun faktiki zərərinin təhlilinə əsasən hesablanmışdır.

3. YENİ VƏ YENİDƏN İSLƏNİLMİŞ STANDARTLARIN QƏBUL EDİLMƏSİ

Cari ildə Qrup Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSS) və BMUSS-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHSK) tərəfindən qəbul edilmiş, Qrupun fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənilmiş standartları və onlara dair şəhərləri qəbul etmişdir. Bu yeni standart və şəhərlərin qəbul edilməsi Qrupun mühəsibat uçotu siyasetinə, yəni cari və ya əvvəlki illər üzrə hesabat verilən məbləğlərə, əhəmiyyətli təsirlər göstərməmişdir.

BMHS 7 “Maliyyə alətləri: Açıqlamalar” standartına düzəlişlər, maliyyə aktivlərinin ötürülməsi üzrə – Bu düzəlişlər əməliyyatların ötürülməsinə dair hesabatların şəffaflığını və maliyyə aktivlərinin ötürülməsi ilə bağlı müəyyən risklərə məruz qalma hallarının və bu risklərin müəssisənin maliyyə vəziyyəti üzrə təsirinin istifadəçilər tərəfindən başa düşülməsini asanlaşdıracaq. Bu düzəlişlərin tətbiq edilməsi tarixi 1 iyul 2011-ci il tarixində və bundan sonra başlayan illik dövrlərdir.

BMHS-i ilk dəfə qəbul edən müəssisələr üçün dəqiqlik müəyyən edilmiş tarixlər və hiperinflyasiya ilə bağlı müddəalar - BMHS 1-ə Düzəliş – Bu düzəlişlərə BMHS 1 “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarının İlk Dəfə Qəbul Edilməsi” standartına edilmiş iki dəyişiklik daxildir. Birinci dəyişiklik 1 yanvar 2004-cü il tarixinə olan istinadları “BMHS keçid tarixi” ilə əvəz edir və beləliklə BMHS-ə keçid tarixindən əvvəl baş vermiş əməliyyatların ləğv edilməsini təsdiq etmək üçün BMHS-i ilk dəfə qəbul edən müəssisələr üzrə tələbi aradan qaldırır. İkinci dəyişiklik isə istifadəçiləri müəssisənin əməliyyat valyutasının ciddi hiperinflyasiyaya məruz qalması nəticəsində BMHS-in şərtlərini yerinə yetirə bilmədiyi dövrdən sonra BMHS-ə müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsinə davam etmək üsuluna dair təlimatla təmin edir. Dəyişiklik 1 iyul 2011-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaycan Manatı ilə)

BMUS 12 “Mənfəət vergisi” standartına təxirə salınmış vergi üzrə düzəliş – BMUS 12 “Mənfəət vergisi” standartı müəssisənin aktivin satışı və ya istifadə olunması nəticəsində qalıq dəyərinin bərpə etməsini nəzərdə tutmasından asılı olaraq müəssisənin təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınmasını tələb edir. Aktiv BMUS 40 “İnvestisiya əmlakı” standartına müvafiq olaraq ədalətli dəyər istifadə edilməklə qiymətləndirildiyi halda istifadə ya da satış nəticəsində aktivin qalıq dəyərinin bərpə olunmasını qiymətləndirmək çətin və qeyri-real ola bilər. Yuxarıdakı vəziyyəti nəzərə alaraq bu düzəliş ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmiş investisiya əmlakı üzrə yaranmış təxirə salınmış vergi aktivləri və ya öhdəliklərinin qiymətləndirilməsinə dair mövcud prinsip üzrə güzəştlər təqdim edir. Düzəliş nəticəsində, Daimi Şərhər Komitəsinin (SIC) 21 sayılı Şərhi “Mənfəət Vergisi - Yenidən Qiymətləndirilmiş Amortizasiya Edilməyən Aktivlərin Bərpası” bundan sonra ədalətli dəyərdə tanınmış investisiya əmlaklarına tətbiq edilməyəcək. Dəyişiklik 1 yanvar 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

Yuxarıda göstərilən hallardan başqa, yeni standartların və şərhərin Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilmir.

4. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIŞ STANDARTLAR VƏ ŞƏRHİLƏR

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Qrup tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərhlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şəhərlər dərc edilmiş lakin qüvvəyə minməmişdir.

BMUS 1 “Maliyyə hesabatlarının təqdimatı” standartına düzəlişlər, digər məcmu gəlirlə bağlı – Bu düzəlişlər nəticəsində olan əsas dəyişiklik potensial olaraq mənfəət və ya zərər olaraq təsnif edilməsi (düzəlişlərin təsnifikasi) əsasında müəssisələr üzrə “digər məcmu gəlir” (DMG) bölümündə təqdim edilmiş qrup maddələri üçün tələbdir. Düzəlişlər DMG bölümündə təqdim edilmiş maddələrə tətbiq edilmir. Dəyişiklik 1 iyul 2012-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

BMUS 19 “İşçilərin mükafatlandırılması” – Bu düzəlişlər dəhliz yanaşmasını aradan qaldırır və xalis maliyyələşdirmə əsası üzrə maliyyə xərclərini hesablayır. Dəyişiklik 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

BMHS 1 “Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarının İlk Dəfə Tətbiq Edilməsi” standartına düzəlişlər, dövlət kreditləri üzrə – Bu düzəliş BMHS-i ilk dəfə tətbiq edən müəssisələrin BMHS-ə keçid zamanı bazar faiz dərəcəsindən aşağı olan dövlət kreditlərinin hesablanması üsulunu izah edir. O, həmçinin, 2008-ci ildə 20 sayılı BMUS-a tələb daxil edilən zaman BMHS maliyyə hesabatlarını hazırlayan şəxslərə icazə verən ilk dəfə tətbiq edənlər üçün həmin sadələşdirməni təmin edən BMHS-in retrospektiv qaydada tətbiq edilməsinin istisnasını qeyd edir. Dəyişiklik 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

BMHS 7 “Maliyyə Alətləri: Məlumatın Açıqlanması” standartına düzəliş, maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi üzrə – Bu dəyişikliyə maliyyə hesabatlarını BMHS və ABŞ-da Ümumi Qəbul Edilmiş Mühəsibat Uçotu Prinsipləri (ÜQEMUP) əsasında hazırlayan müəssisələrinin daha asan şəkildə müqayisə edilməsinə dair yeni açıqlamalar daxildir. Dəyişiklik 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

BMHS 10, 11 və 12 standartlarına düzəlişlər, keçid təlimati üzrə – Bu düzəlişlərə 10, 11, 12 sayılı BMHS standartlarına keçid zamanı yalnız əvvəlki müqayisəli dövrə uyğunlaşdırılmış müqayisəli məlumatları təmin etmək tələbini məhdudlaşdırın əlavə sadələşdirmələr daxildir. Konsolidə edilməmiş strukturlaşdırılmış qurumlara dair açıqlamalar üzrə dəyişikliklər BMHS 12 standartının ilk dəfə tətbiq edildiyi dövrdən əvvəlki dövrlər üzrə müqayisəli məlumatların təqdim edilməsi tələbini kənarlaşdıracaq. Dəyişiklik 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başalayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

2011-ci il üzrə illik təkmilləşmələr – Bu illik təkmilləşmələrə 2009-2011-ci illər üzrə hesabat dövründə dərc edilmiş altı nəşr aiddir. Buna aşağıdakı standartlara edilmiş dəyişikliklər daxildir:

- BMHS 1 “İlkin tətbiq edilmə”
- BMUS 1 “Maliyyə Hesabatlarının təqdimatı”
- BMUS 16 “Əmlak, qurğu və avadanlıqlar”
- BMUS 32 “Maliyyə alətləri: Təqdimat”
- BMUS 34 “Aralıq maliyyə hesabatları”

Dəyişiklik 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başalayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

BMHS 10 “Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları” – 10 sayılı BMHS-in məqsədi investisiya obyektinin mahiyyətindən asılı olmayaraq bütün növ müəssisələr üçün vahid və nəzarət anlayışına istinad edən konsolidasiya əsasının tətbiq olunmasından ibarətdir. Nəzarət anlayışı üç ünsürdən ibarətdir: investisiya obyekti üzərində səlahiyyət, investisiya obyektinin dəyişən gəlirlərinə iddia hüququ və ya onlarla bağlı zərərə məruzqalma və investorların gəlirlərinə təsir göstərmək məqsədilə investisiya obyekti üzərindəki səlahiyyətlərdən istifadə etmək imkanları.

10 sayılı BMHS bir sıra vəziyyətlərdə, o cümlədən agentlik münasibətləri və potensial səsvermə hüquqlarına sahiblik hallarında nəzarət prinsiplerinin tətbiqi üzrə müfəssəl rəhbər qaydaları təqdim edir. Standard BMUS 27 standartı əsasında dəyişməz olaraq qalan mühasibat uçotu tələbləri və konsolidasiya edilmiş proseduralardan ibarətdir. 10 sayılı BMHS 27 sayılı BMUS-un investor tərəfindən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üsulu və müddətləri məsələsinə müraciət edən hissələrini, SŞK 12-ni isə tamamilə əvəzləyir. Dəyişiklik 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başalayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir. Hal-hazırda Qrup 10 sayılı BMHS-in qəbulunun onun maliyyə vəziyyəti və fəaliyyəti üzrə mümkün olan təsirini qiymətləndirir.

BMHS 11 “Birgə əməliyyatlar” – BMHS 11 Birgə Əməliyyatlar onlardan yaranan hüquq və öhdəlikləri tanımağı tərəflərdən tələb edən prinsip əsaslı yanaşma təqdim etməklə birgə əməliyyatlar üzrə mühasibat uçotunu təkmilləşdirir. Birgə əməliyyatların təsnifatı əməliyyatlar nəticəsində yaranmış tərəflərin hüquq və öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi ilə müyyən edilir. Standart birgə əməliyyat və birgə müəssisədə nəzərdə tutulmuş iki növ əməliyyat var. 11 sayılı BMHS birgə müəssisələr üzrə xüsusi kapital əsasən mühasibat uçotunun tətbiqini tələb edir ki, bununla da mütənasib konsolidasiya üsulu aradan qaldırılır. BMHS 11 BMUS 31 Birgə Müəssisələrdə İştirak Payı standartını və ŞDK-nın 13 sayılı Birgə Nəzarət edilən Müəssisələr – Sahibkarlar tərəfindən Qeyri-Monetar İanələr şərhini əvəz edir və 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başalayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir. Hal-hazırda Qrup 11 sayılı BMHS-in qəbulunun onun maliyyə vəziyyəti və fəaliyyəti üzrə mümkün olan təsirini qiymətləndirir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)**

BMHS 12 “Digər Müəssisələrdə İştirak Paylarının Açıqlanması” – 2011-ci ilin may ayında dərc edilmiş BMHS 12 “Digər müəssisələrdə İştirak Paylarının Açıqlanması” adlı standart törəmə şirkətlər, birgə fəaliyyətlər, assosiasiya olunmuş müəssisələr və konsolidasiya olunmamış struktur müəssisələri daxil olmaqla, digər müəssisələrdə müxtəlif növ iştirak payları üçün tələb olunan açıqlamalar üzrə yeni və müfəssəl standartdır. BMHS 12, 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir. Hal-hazırda Qrup 12 sayılı BMHS-in qəbulunun onun maliyyə vəziyyəti və fəaliyyəti üzrə mümkün olan təsirini qiymətləndirir.

BMHS 13 “Ədalətli Dəyərin Ölçülməsi” – BMHS 13 “Ədalətli Dəyərin Ölçülməsi” standartı ədalətli dəyəri müəyyən edir, ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün vahid BMHS çərçivəsini təyin edir və ədalətli dəyərin ölçülməsi haqqında açıqlamaları tələb edir. Standart digər BMHS standartlarının ədalətli dəyərin ölçülməsini tələb etdikləri hallarda və ya ona icazə verdikdə tətbiq olunur. Satandart ədalətli dəyərdə aktiv və ya öhdəlikləri qiymətləndirmək üçün yeni tələblər təqdim etmir, BMHS-lər əsasında ədalətli dəyərdə qiymətləndirilən maddələri dəyişir və ya dəyişikliyin ədalətli dəyərdə təqdim edilməsi üsullarını təqdim edir. BMHS 13, 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir. Erkən tətbiq edilməsinə icazə verilir. BMHS 13 standartının qəbul edilməsi Qrupun ədalətli dəyərdə uçota alınan aktiv və öhdəliklərinin qiymətləndirilməsinə təsir edə bilər. Hal-hazırda Qrup 13 sayılı BMHS-in qəbulunun onun maliyyə vəziyyəti və fəaliyyəti üzrə mümkün olan təsirini qiymətləndirir.

BMUS 27 “Fərdi maliyyə hesabatları” (2011-ci ildə yenidən işlənilmişdir) – BMUS 27 standartına (2011-ci ildə yenidən işlənilmişdir) fərdi maliyyə hesabatları üzrə müddəalar daxildir. BMUS 27 (2011-ci ildə yenidən işlənilmişdir) standartına fərdi maliyyə hesabatları üzrə yeni BMHS 10 standartına daxil edilmiş BMUS 27 standartının müddəalarının yoxlanılmasından sonra qalan müddəalar daxildir. Standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

BMUS 28 (2011-ci ildə yenidən işlənilmişdir) “Assosiasiya olunmuş müəssisələr və birgə müəssisələr” – BMUS 28 (2011-ci ildə yenidən işlənilmişdir) standartına BMHS 11 standartının dərc edilməsinin ardınca birgə müəssisələr, eləcə də assosiasiya olunmuş müəssisələr üzrə iştirak payı üsulunun tətbiq olunmasına dair tələblər daxildir. Standart 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir.

BMHŞK-nın 20 sayılı “Yerüstü mədənin istehsal mərhələsində tullantıların təmizlənilməsi məsrəfləri” – Bu Şərh yerüstü mədənin istehsal mərhələsi ərzində mədən fəaliyyəti üzrə yaranan tullantıların aradan qaldırılması xərclərinə tətbiq olunur (“istehsaldə tullantıların təmizlənməsi məsrəfləri”). Şərh maliyyə hesabatlarını BHMS əsasında təqdim edən mədən qurumlarından tələb edir ki, müvafiq filiz yatağının müəyyən edilə bilən komponenti kimi təyin edilə bilməyən tullantıların təmizlənməsi fəaliyyəti ilə bağlı mövcud aktivlər birbaşa olaraq başlangıç bölüdürlükməmiş mənfəətdə tanınsın.

BMUS 32 “Maliyyə alətləri: Təqdimat” standartına düzəliş, maliyyə aktivləri və öhdəliklərin silinməsi üzrə – Bu düzəlişlər BMUS 32 “Maliyyə alətləri: Təqdimat” standartının tətbiqinə dair təlimatlardır və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin silinməsi üzrə bəzi tələbləri aydınlaşdırır. Dəyişiklik 1 yanvar 2014-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minəcək.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

BMHS 10, BMHS 12 və BMUS 27 standartlarına düzelişlər, İnvestisiya qurumları üzrə – BMHS 10 "Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatları", BMHS 12 "Digər Müəssisələrdə İştirak Paylarının Açıqlanması" və BMUS 27 "Fərdi Maliyyə Hesabatları" standartlarına edilmiş dəyişikliklər:

- İnvestisiya qurumlarını (müəyyən edildiyi kimi) ayrıca törəmə müəssisələrin konsolidə edilməsindən azad edir və əvəzinə tələb edir ki, investisiya qurumu investisiyanı BMHS 9 "Maliyyə Alətləri" və ya BMUS 39 "Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə" standartlarına müvafiq olaraq uyğun hər bir törəmə müəssisə üzrə mənfəət və ya zərərdə əks olunmaqla ədalətli dəyərdə ölçüsün;
- Müəssisənin investisiya qurumu hesab olunmasının səbəbləri, müəssisənin konsolidə edilməmiş törəmələrinə dair təffərvatlar və investisiya qurumu və onun törəmə müəssisələri arasında olan əlaqələrin növü və əməliyyatlar haqqında əlavə açıqlamalar tələb edir;
- İnvestisiya qurumunun müvafiq törəmə müəssisənin konsolidə edilmiş və fərdi maliyyə hesablarında eyni üsulla öz investisiyalarını hesablamasını tələb edir (və ya bütün törəmə müəssisələr konsolidə edilməmiş olduğu halda yalnız fərdi maliyyə hesabatlarını təqdim etsin).

Dəyişiklik 1 yanvar 2014-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minəcək.

BMHS 9 "Maliyyə Alətləri" standartı 2009-cu ilin noyabr ayında dərc edilmiş və daha sonra 2010-cu ilin oktyabr ayında maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin ölçülməsi və tanınmasına xitam verilməsi ilə bağlı ona bəzi dəyişikliklər edilmişdir.

- BMHS 9 tələb edir ki, BMUS 39 "Maliyyə alətləri: Tanınma və Ölçülmə" standartı çərçivəsində tanınan bütün maliyyə aktivləri daha sonrakı dövrlərdə amortizasiya olunmuş maya dəyərində və ya ədalətli dəyərdə ölçülür. Növbəti dövrlərdə amortizasiya olunmuş maya dəyərində ölçülmə tələbi xüsusi olaraq biznes modelinə müvafiq olaraq əsas məqsədi müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanılması olan və borc sazişi üzrə əsas borcun qalıq dəyəri üzrə əsas borc və faizlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənilməsini nəzərdə tutan borc investisiyalarına aiddir. Bütün digər borc və kapital investisiyalarlı növbəti mühasibat dövrlərində onların ədalətli dəyərinə müvafiq olaraq ölçülür;
- BMHS 9 tərəfindən yaradılan ən əhəmiyyətli təsir, maliyyə öhdəliyinin (mənfəət və zərər hesabları vasitəsilə ədalətli dəyərdə tanınması nəzərdə tutulan) ədalətli dəyərində bu öhdəliklər üzrə kredit risklərində olan dəyişikliklərin nəticəsində maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsində olan dəyişiklikləri və uçotunun aparılmasını əhatə edir. Xüsusilə, BMHS 9 tələblərinə görə, mənfəət və zərər hesabları vasitəsilə ədalətli dəyərdə tanınması nəzərdə tutulan maliyyə öhdəlikləri üzrə kredit risklərinin dəyişməsi nəticəsində maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərində baş verən dəyişikliklər məcmu gəlir hesabatında təqdim edilir, lakin əgər kredit risklərindəki dəyişikliklərin təsirinin bu şəkildə məcmu gəlir hesabatında təqdim olunması mənfəət və zərər hesablarında mühasibatın paralellik prinsipini pozursa və ya olan qeyri-paralelliyi daha da artırırsa bu qayda tətbiq edilmir. Maliyyə öhdəliyinin kredit risklərindəki dəyişikliklərin nəticəsində onların ədalətli dəyərində yaranan dəyişikliklər daha sonrakı dövrlərdə mənfəət və zərər hesablarına təsnifləşdirilmir. Əvvəllər, BMUS 39 tələblərinə müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesabları vasitəsilə ədalətli dəyərdə tanınması nəzərdə tutulan maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərində baş verən bütün dəyişikliyin məbləği, birbaşa mənfəət və zərər hesabatında uçota alınır. BMHS 9, 1 yanvar 2013-cü il tarixində və ondan sonra başlayacaq illik dövrlər üçün məcburi şəkildə tətbiq olunacaq, lakin standartın daha öncə könüllü tətbiq olunmasına icazə verilir.

Qrup standartın fəsadlarını, onun fəaliyyətinə təsirini və Qrupun bu standartı qəbul etmə tarixini həl-hazırda nəzərdən keçirir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
 31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
 (Azərbaycan Manatı ilə)

Yuxarıda göstərilən hallardan başqa, yeni standartların və şərhlərin Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilmir.

5. XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ

Faiz gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:

Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində aktivlər üzrə faiz gəlirləri:

Dəyərsizləşməmiş aktivlər üzrə faiz gəlirləri

Dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə faiz gəlirləri

Maliyyə aktivləri üzrə ədalətli dəyərdə faiz gəlirləri

Cəmi faiz gəlirləri

Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri:

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri

Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə faiz gəlirləri

Lizinq əməliyyatları üzrə faizlər

Satılıqlı investisiyalar üzrə fazi gəlirləri

Cəmi faiz gəlirləri

Faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində öhdəliklər üzrə faiz xərcləri

Cəmi faiz xərcləri

Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində öhdəliklər üzrə faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

Banklar və dövlət qurumlarından alınmış kreditlər üzrə faiz

Müştərilərin əmanətləri üzrə faizlər

Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində öhdəliklər üzrə cəmi faiz xərcləri

Faiz gəliri yaradan aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar təmin olunmamışdan əvvəl xalis faiz gəliri

	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Dəyərsizləşməmiş aktivlər üzrə faiz gəlirləri	13,290,588	11,886,223
Dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə faiz gəlirləri	910,317	3,425,382
Maliyyə aktivləri üzrə ədalətli dəyərdə faiz gəlirləri	-	65,547
Cəmi faiz gəlirləri	14,200,905	15,377,152
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə faiz gəlirləri	12,627,402	12,851,707
Lizinq əməliyyatları üzrə faizlər	1,374,280	2,054,638
Satılıqlı investisiyalar üzrə fazi gəlirləri	199,223	405,260
Cəmi faiz gəlirləri	14,200,905	15,377,152
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri	(4,696,171)	(3,599,771)
Cəmi faiz xərcləri	(4,696,171)	(3,599,771)
Banklar və dövlət qurumlarından alınmış kreditlər üzrə faiz	(1,961,740)	(2,838,892)
Müştərilərin əmanətləri üzrə faizlər	(2,734,431)	(760,879)
Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində öhdəliklər üzrə cəmi faiz xərcləri	(4,696,171)	(3,599,771)
Faiz gəliri yaradan aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar təmin olunmamışdan əvvəl xalis faiz gəliri	9,504,734	11,777,381

6. EHTİMAL EDİLƏN ZƏRƏR ÜÇÜN EHTİYATLAR, DİGƏR EHTİYATLAR

Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatların hərəkəti aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	Cəmi
31 dekabr 2010-cu il			
Ehtiyat tutulmalarının bərpası/(ehtiyat tutulmaları)	(112,167)	(4,898,103)	(5,010,270)
31 dekabr 2011-ci il	<u>112,167</u>	<u>(4,022,491)</u>	<u>(3,910,324)</u>
Ehtiyat tutulmaları	-	(8,920,594)	(8,920,594)
31 dekabr 2012-ci il	<u>-</u>	<u>(408,798)</u>	<u>(408,798)</u>
		<u>(9,329,392)</u>	<u>(9,329,392)</u>

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)**

Digər ehtiyatlarda pul vəsaitlərinin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Zəmanətlər və digər şərti öhdəliklər	Qazanılmamış mükafatlar, təkrarsıgorta çıxılmaqla	Sığorta əməliyyatları, təkrarsıgorta çıxılmaqla	Müsadirə edilmiş aktivlər	Cəmi
31 dekabr 2010-cu il	(222,545)	(285,029)	(261,376)	-	(768,950)
Ehtiyat tutulmalarının bərpası/(ehtiyat tutulmaları)	789	(354,866)	(82,285)	(572,326)	(1,008,688)
31 dekabr 2011-ci il	(221,756)	(639,895)	(343,661)	(572,326)	(1,777,638)
Ehtiyat tutulmalarının bərpası/(ehtiyat tutulmaları)	17,163	(1,293,748)	(1,194,438)	(1,030,280)	(3,501,303)
Biznesin yenidən təşkili nəticəsində silinmələr	-	1,933,643	1,538,099	-	3,471,742
31 dekabr 2012-ci il	(204,593)	-	-	(1,602,606)	(1,807,199)

7. XARİCİ VALYUTA İLƏ ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ XALIS GƏLİR

Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis mənfəət aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Dilinq əməliyyatı, xalis Məzənnə fərqi, xalis	756,466 <u>(97,372)</u>	779,253 <u>(5,289)</u>
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə cəmi xalis gəlir	659,094	773,964

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

8. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİR'LƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri aşağıdakı şəkildə olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Təkrarsıgorta əməliyyatlarından daxil olan agentlik haqları	745,416	544,828
Sənədli əməliyyatlar	634,799	829,575
Plastik kartlar üzrə xidmətlər	546,879	438,910
Nağd pul vəsaitlərinin çıxarılması üzrə əməliyyatlar	504,962	453,955
Hesablaşmalar	469,361	497,955
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə əməliyyatlar	-	14,407
Digər əməliyyatlar	21,336	20,621
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	2,922,753	2,800,251
Haqq və komissiya xərcləri:		
Plastik kartlar üzrə xidmətlər	(559,770)	(442,565)
Sənədli əməliyyatlar	(83,096)	(55,632)
Nağd pul vəsaitlərinin çıxarılması üzrə əməliyyatlar	(34,234)	(34,097)
Hesablaşmalar	(25,174)	(82,901)
Xarici valyuta mübadiləsi üzrə əməliyyatlar	(5,478)	(2,517)
Digər əməliyyatlar	(4,680)	(8,899)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(712,432)	(626,611)

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

9. SIĞORTA MÜKAFTLARI VƏ İDDİALARIN TƏHLİLİ

31 dekabr 2012-ci il tarixində bitmiş il üzrə siğorta mükafatları və iddiaların təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Yük daşımaları	Tikinti	Nəqliyyat vasitələri	Gəmi	Əmlak	Tibbi	Digər	Cəmi 2012-ci il
Ümumi hesablanmış siğorta mükafatları Təkrarsığortaçılara ötürülmüş mükafatlar	2,337,691	559,612	2,189,884	-	1,026,682	716,533	517,236	7,347,638
	<u>(1,171,451)</u>	<u>(543,704)</u>	<u>(249,756)</u>		<u>(793,601)</u>	<u>(12,264)</u>	<u>(234,139)</u>	<u>(3,004,915)</u>
Xalis hesablanmış mükafatlar	1,166,240	15,908	1,940,128	-	233,081	704,269	283,097	4,342,723
Qazanılmamış siğorta mükafatları üzrə ehtiyatlarda dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla		<u>(9,820)</u>	<u>(28,495)</u>	<u>(1,219,751)</u>		<u>3,221</u>	<u>(53,548)</u>	<u>14,645</u>
	<u>1,156,420</u>	<u>(12,587)</u>	<u>720,377</u>		<u>236,302</u>	<u>650,721</u>	<u>297,742</u>	<u>3,048,975</u>
Ödənilmiş ümumi iddialar	(194,129)	-	(177,420)	(200,273)	(24,322)	(1,057,401)	(83,781)	(1,737,326)
Ötürülmüş ümumi iddialar	<u>152,676</u>		<u>34,440</u>	<u>95,353</u>	<u>19,391</u>		<u>13,431</u>	<u>315,291</u>
Xalis ödənilmiş iddialar	(41,453)	-	(142,980)	(104,920)	(4,931)	(1,057,401)	(70,350)	(1,422,035)
Siğorta ehtiyatlarının təmin edilməsində dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla		<u>(593,175)</u>		<u>(366,181)</u>		<u>205,810</u>	<u>(78,752)</u>	<u>(362,140)</u>
								<u>(1,194,438)</u>
İddialarla bağlı xalis xərclər	<u>(634,628)</u>		<u>(509,161)</u>	<u>(104,920)</u>	<u>200,879</u>	<u>(1,136,153)</u>	<u>(432,490)</u>	<u>(2,616,473)</u>

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)**

31 dekabr 2011-ci il tarixində bitmiş il üzrə sigorta mükafatları və iddiaların təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Yük daşımaları	Tikinti	Avto- nəqliyyat	Əmlak	Tibbi	Digər	Cəmi 2011
Ümumi hesablanmış sigorta mükafatları Təkrarsığortaçılara ötürülmüş mükafatlar	2,722,794	899,544	391,646	727,806	654,692	1,308,778	6,705,260
Xalis hesablanmış mükafatlar	<u>(1,618,368)</u>	<u>(2,240)</u>	<u>(183,366)</u>	<u>(1,026,473)</u>	<u>(270,378)</u>	<u>(841,022)</u>	<u>(3,941,847)</u>
Qazanılmamış sigorta mükafatları üzrə ehtiyatlarda dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla	1,104,426	897,304	208,280	(298,667)	384,314	467,756	2,763,413
Xalis qazanılmış sigorta mükafatları	<u>1,102,413</u>	<u>455,322</u>	<u>211,001</u>	<u>(78,134)</u>	<u>251,455</u>	<u>466,490</u>	<u>2,408,547</u>
Ödənilmiş ümumi iddialar Ötürülmüş ümumi iddialar	(742,240)	(744,245)	(169,269)	(63,488)	(264)	(145,770)	(1,865,276)
Xalis ödənilmiş iddialar	<u>687,150</u>	<u>412,484</u>	<u>59,439</u>	<u>71,744</u>	<u>199</u>	<u>17,517</u>	<u>1,248,533</u>
Sigorta ehtiyatlarının təmin edilməsində dəyişiklik, təkrarsığorta çıxılmaqla	(55,090)	(331,761)	(109,830)	8,256	(65)	(128,253)	(616,743)
İddialarla bağlı xalis xərclər	<u>(98,434)</u>	<u>(384,422)</u>	<u>(67,894)</u>	<u>8,886</u>	<u>(73,203)</u>	<u>(83,961)</u>	<u>(699,028)</u>

10. BİZNESİN YENİDƏN TƏŞKİLİ NƏTİCƏSİNĐƏ ZƏRƏR

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Bankın rəhbərliyi “Anadolu İnvestment Kompani” MMC-yə “Azərbaycan Sənaye Sigorta” ASC-dəki daha 20% payını satmaq qərarı almışdır. Biznesin yenidən təşkili nəticəsində, Qrup törəmə müəssisə üzərində nəzarəti itirmiş və bölüşdürülməmiş 30% həcmində pay assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiya qoyuluşu olaraq uçota alınmışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

Biznesin yenidən təşkili 133,789 AZN məbləğində zərər ilə nəticələnmişdir.

Törəmə müəssisi lərdə payların silinməsindən daxil olan gəlir	1,632,000
Bölüşdürülməmiş payın ədalətli dəyəri	2,476,183
Silinmə tarixinə qədər törəmə müəssisənin xalis aktivləri	(8,253,942)
Silinmiş qeyri-nəzarət payı	4,011,970
Biznesin yenidən təşkili nəticəsində zərər	(133,789)

“Azərbaycan Sənaye Sığorta” ASC-nin silinmə tarixinə xalis aktivləri aşağıda kimi olmuşdur:

AKTİVLƏR

Pul və pul vəsaitləri	107,413
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,601,210
İşçilərə verilmiş kreditlər	162,840
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	2,520,200
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları	1,640,464
Əmlak və avadanlıq	196,427
Qeyri-maddi aktivlər	72,065
Təxirə salınmış vergi aktivləri	36,039
Digər aktivlər	597,419

CƏMİ AKTİVLƏR

12,934,077

ÖHDƏLİKLƏR

Sığorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borcları	807,663
Digər öhdəliklər	3,872,472

CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR

4,680,135

SİLİNMƏ TARİXİNƏ XALIS AKTİVLƏR

8,253,942

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(*Azərbaycan Manatı ilə*)

11. ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Əməkhaqları və işçilərə verilmiş mükafatlar	3,675,234	3,173,951
Köhnəlmə və amortizasiya	769,221	820,261
Əməliyyat lizinqi	667,356	531,421
Peşəkar xidmət haqları	539,922	324,076
Mühafizə xidmətləri	439,087	466,750
Reklam və marketinq işləri üzrə xərclər	337,192	163,875
Üzvlük xərcləri	334,793	15,253
Rabita xərcləri	259,348	254,235
Ofis təchizatı	203,165	195,469
Program təminatı xərcləri	133,145	-
Təmir və istismar xərcləri	131,029	111,892
Nəqliyyat və səyahət	64,078	71,191
Kommunal xərclər	45,095	42,125
Bank tutulmaları	27,881	26,257
Mənfaət vergisindən başqa digər vergilər	1,079	23,587
Sığorta xərcləri	-	12,135
Əmlak və avdanlıqların silinməsindən yaran zərər	-	4,720
Digər xərclər	<u>272,146</u>	<u>225,471</u>
Cəmi əməliyyat xərcləri	<u>7,899,771</u>	<u>6,462,669</u>

12. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Qrup cari mənfaət vergisi ödəmələrini və vergi bazalarını Qrupun fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərdə dəyərləndirir və eks etdirir və bu hesablamalar BMHS-dən fərqlənir.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə tabe tutulmaması nəticəsində Qrupun daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındaki qalıq dəyərləri arasındaki müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini eks etdirir. 31 dekabr 2012-ci il və 2011-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən galır və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi xüsusilə fərqli şəhərlərə və dəyişikliklərə başlangıç verə bilər. Vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin şəhəri vergi orqanlarının şəhəri ilə uyğun olmazsa, vergi orqanları tərəfindən Qrupa maliyyə hesabatları üçün əlavə vergilər, cəzalar və faizlər təyin oluna bilər.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlərə aşağıdakılardaxildir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Təxirə salınmış vergi aktivləri	(a) 175,867	39,513
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(b) <u>(300,006)</u>	-
Təxirə salınmış xalis vergi (öhdəliyi)/aktivi	<u>(124,139)</u>	<u>39,513</u>

Təxirə salınmış mənfəət vergisi qalıqları üzrə ümumi hərəkət aşağıdakı kimiidir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
	tarixində başa çatmış il üzrə	tarixində başa çatmış il üzrə
İlin əvveline		
Mənfəət və zərər heablarına daxil edilmiş	39,513 <u>(163,652)</u>	47,203 <u>(7,690)</u>
İlin sonuna	<u>(124,139)</u>	<u>39,513</u>

Eyni vergi yurisdiksiyasında qalıqların əvələşdirilməsi nəzərə alınmadan il ərzində təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri üzrə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

a) *Təxirə salınmış verhi aktivləri*

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	879,335	-
Əmlak və avadnlıqlar	-	298,010
Digər öhdəliklər	-	282,405
Qeyri-maddi aktivlər	-	1,620
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	<u>879,335</u>	<u>582,035</u>
Vergi bazasını artırın müvəqqəti fərqlər		
Qazanılmamış mükafatlar üzrə ehtiyatlar, təkrarsıgorta çıxılmaqla	-	(384,470)
Cəmi vergi bazasını artırın müvəqqəti fərqlər	<u>-</u>	<u>(384,470)</u>
Xalis vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	<u>879,335</u>	<u>197,565</u>
Təxirə salınmış vergi aktivi	<u>175,867</u>	<u>39,513</u>

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

b) Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Əmlak və avadanlıqlar	22,985	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	<u>399,820</u>	-
Cəmi vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	<u>422,805</u>	-
Vergi bazasını artırın müvəqqəti fərqlər		
Assosiasiya olunmuş müəssisələr investisiya qoyuluşları	(28,185)	-
Müsadirə edilmiş aktivlər	<u>(1,894,650)</u>	-
Cəmi vergi bazasını artırın müvəqqəti fərqlər	<u>(1,922,835)</u>	-
Xalis vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər	<u>(1,500,030)</u>	-
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	<u>(300,006)</u>	-

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə effektiv faiz dərəcəsi üzləşdirilməsi aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
	tarixində başa çatmış il üzrə	tarixində başa çatmiş il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir	<u>3,582,532</u>	<u>5,366,244</u>
20% (2011-ci ildə - 20%) məcburi vergi dərəcəsi ilə hesablanmış vergi	(716,506)	(1,073,249)
Daimi fərqlər üzrə vergi təsiri	20,365	(42,490)
Dövlət tərəfindən vergi öhdəliklərindən azad edilmə (*)	<u>-</u>	1,065,549
Mənfəət vergisi xərci	<u>(696,141)</u>	<u>(50,190)</u>
Cari mənfəət vergisi xərci	(532,489)	(42,500)
Mənfəət və zərər hesablarına daxil edilmiş təxirə salınmış mənfəət vergisi xərci	<u>(163,652)</u>	(7,690)
Mənfəət vergisi xərci	<u>(696,141)</u>	<u>(50,190)</u>

* Azərbaycan Respublikası Hökuməti 28 oktyabr 2008-ci ildə “Bankların, sıgorta və təkrarsıgorta şirkətlərinin kapitallaşma səviyyəsinin artırılmasının stimullaşdırılması haqqında” qanun qəbul etmişdir. Qanuna əsasən bankların, sıgorta və təkrarsıgorta şirkətlərinin mənfəətinin səhmdar kapitalının artırılmasına yönəldilmiş hissəsi 1 yanvar 2009-cu ildən başlayaraq növbəti üç il ərzində mənfəət vergisinə cəlb olunmamışdır. Buna görə də, vergidən azad olunma kateqoriyasına aid edilən cari aktivlər və öhdəliklər 31 dekabr 2011-ci il tarixində vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlərdən çıxarılmışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

13. SƏHM ÜZRƏ GƏLİR

Əsas və kapitala əlavə edilən hər səhm üzrə gəlirin hesablanmasında istifadə edilmiş gəlir və adı səhmlərin orta sayı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Bankın təsisçilərinə aid edilən xalis mənfəət	2,761,224	4,471,033
Hər səhm üzrə əsas və kapitala əlavə edilə bilən gəlirin hesablanması üçün adı səhmlərin orta sayı (min ədəd)	<u>133,244,932</u>	<u>116,856,667</u>
Hər səhm üzrə gəlir - əsas və kapitala əlavə edilə bilən (AZN)	<u>0.021</u>	<u>0.038</u>

14. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKINDA YERLƏŞDİRİLMİŞ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Nağd pul Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	10,401,842 <u>18,124,541</u>	5,056,601 <u>1,213,993</u>
Cəmi pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	<u>28,526,383</u>	<u>6,270,594</u>

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında (ARMB) yerləşdirilmiş vəsaitlərə daxil edilmiş ARMB-da yerləşdirilən məcburi minimal ehtiyat depoziti 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq 2,135,213 AZN və 1,213,993 AZN məhdud məbləğlərdən ibarət olmuşdur. ARMB Banka məcburi ehtiyatlar hesabını Azərbaycan İpoteka Fondundan təkrar maliyyələşdirilməyən ipoteka kreditlərinin məbləğində azaldılmasına icazə vermişdir. Bank, vəsaitlərin orta günlük qalığı 30 gün müddətində tələb olunan məcburi ehtiyat məbləğindən çox olması şərti ilə müxbir hesablarındakı bütün vəsaitlərdən istifadə etmək hüququnu əldə edir.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat məqsədləri üçün pul və pul vəsaitləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	28,526,383	6,270,594
İlkin ödəniş müddəti 90 gündən artıq olmamaqla digər banklardan alınacaq vəsaitlər	<u>9,347,142</u>	<u>5,931,382</u>
Çıxılsın: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş məcburi minimal ehtiyat depoziti	37,873,525 <u>(2,135,213)</u>	12,201,976 <u>(1,213,993)</u>
Cəmi pul və pul vəsaitləri	<u>35,738,312</u>	<u>10,987,983</u>

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

15. BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

Banklardan alınacaq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Kreditlər və müddətli depozitlər	31,753,938	7,561,389
Müxbir hesablar	<u>9,347,142</u>	<u>5,931,382</u>
Cəmi banklardan alınacaq vəsaitlər	<u>41,101,080</u>	<u>13,492,771</u>

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə digər banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə ehtimal olunan zərər ehtiyatlarının hərəkətlər 6 sayılı qeyddə açıqlanmışdır.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə digər banklardan alınan vəsaitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz gəlirləri müvafiq olaraq 68,938 AZN və 332,374 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərinə Qrup fərdi riskə məruz qalma həddi Qrup kapitalının müvafiq olaraq 40% və 10%-dən çox olmaqla bir bankdan alınmış 16,170,216 AZN və 9,678,241 AZN məbləğində qalıq vəsaitlərə malik olmuşdur.

16. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

Müşterilərə verilmiş kreditlər və avanslar aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Müşterilərə verilmiş kreditlər və avanslar	90,895,486	132,853,143
Maliyyə lizinqinə xalis investisiya	<u>1,038,996</u>	<u>1,916,583</u>
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	<u>91,934,482</u> <u>(9,329,392)</u>	<u>134,769,726</u> <u>(8,920,594)</u>
Cəmi müşterilərə verilmiş kreditlər	<u>82,605,090</u>	<u>125,849,132</u>

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə ehtimal olunan zərər üzrə hərəkətlər 6 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Müşterilərə verilmiş kreditlərə daxil edilmiş 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə hesablanmış faiz gəlirləri müvafiq olaraq 1,357,906 AZN və 1,667,495 AZN təşkil etmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə girovun ədalətli dəyəri deyil, növünə görə təhlil edilmiş müşterilərə verilmiş kreditlərin məcmu qalıq dəyəri göstərilir:

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Zəmanətlər əsasında təmin edilmiş kreditlər	46,063,529	72,818,627
Əmanətlər əsasında təmin edilmiş kreditlər	18,136,741	11,949,675
Avadanlıqlar əsasında təmin edilməl kreditlər	13,762,852	31,660,095
Daşınmaz əmlak əsasında təmin edilmiş kreditlər	10,219,260	10,995,103
Daşına bilən əmlak əsasında təmin edilmiş kreditlər	701,551	566,648
Qiymətli metallar əsasında təmin edilmiş kreditlər	249,154	896,352
Təminatsız kreditlər	<u>2,801,395</u>	<u>5,883,226</u>
	<u>91,934,482</u>	<u>134,769,726</u>
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	<u>(9,329,392)</u>	<u>(8,920,594)</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	<u>82,605,090</u>	<u>125,849,132</u>

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərə verilmiş kreditlərin sənaye sektorları üzrə təhlil edilmiş məcmu qalıq dəyərləri göstərilir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Sektorlar üzrə təhlil		
Fiziki şəxslər	52,230,784	86,092,671
İstehsal	17,253,629	20,341,551
Kənd təsərrüfatı	13,438,574	18,232,604
Ticarət və xidmət	4,087,158	5,708,057
Nəqliyyat və rabitə	3,075,103	3,720,939
Tikinti	1,827,106	592,670
Digər	<u>22,128</u>	<u>81,234</u>
	<u>91,934,482</u>	<u>134,769,726</u>
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	<u>(9,329,392)</u>	<u>(8,920,594)</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	<u>82,605,090</u>	<u>125,849,132</u>

31 dekabr 2012 və 2011-ci il tarixlərində başa çatmış il ərzində Qrup zəmanət kimi saxladığı girov vəsaitlərini öz mülkiyyətinə keçirməklə qeyri-maliyyə aktivləri əldə etmişdir. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə 1,961,460 AZN və 2,636,761 AZN məbləğində analoji aktivlər digər aktivlər kategoriyasına əlavə edilmişdir.

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər aşağıdakı məhsullardan ibarətdir:

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
İstehlak kreditləri	48,873,924	83,027,110
Plastik kartlar	1,770,825	1,443,435
Biznes kreditləri	661,620	341,363
İpoteka kreditləri	493,375	556,819
Avtomobil kreditləri	343,336	565,082
Kənd təsərrüfatı kreditləri	<u>87,704</u>	<u>158,862</u>
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar	<u>52,230,784</u> <u>(3,941,723)</u>	<u>86,092,671</u> <u>(5,201,785)</u>
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər və avanslar	<u>48,289,061</u>	<u>80,890,886</u>

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Qrup iki müştərisinə hər biri ayrılıqda Qrup kapitalının 10%-i həcmindən çox olan 10,025,833 AZN məbləğində kredit ayırmışdır (2011-ci il: 8,006,075).

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə bütün kreditlər (portfelin müvafiq olaraq 100%-i həcmində) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir ki, bu da bir ölkə daxilində əhəmiyyətli coğrafi təmərküzləşmənin bir göstəricisidir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müştərilərə şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər verilməmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə dəyərsizləşmə üzrə təhlil edilmiş müştərilərə kreditlərin yekunu göstərilir:

	31 dekabr 2012-ci il			31 dekabr 2011-ci il		
	Ehtiyatdan əvvəl qalıq dəyəri	Dəyərsiz- ləşmə zərəri üzrə ehtiyat	Qalıq dəyəri	Ehtiyatdan əvvəl qalıq dəyəri	Dəyərsiz- ləşmə zərəri üzrə ehtiyat	Qalıq dəyəri
Dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş fərdi qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər	4,143,461	(3,713,534)	429,927	3,811,648	(132,106)	3,679,542
Dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kollektiv qiymətləndirilən müştərilərə verilmiş kreditlər	69,625,723	(5,615,858)	64,009,865	88,433,573	(8,788,488)	79,645,085
Dəyərsizləşməyən kreditlər	<u>18,165,298</u>	<u>-</u>	<u>18,165,298</u>	<u>42,524,505</u>	<u>-</u>	<u>42,524,505</u>
Cəmi	<u>91,934,482</u>	<u>(9,329,392)</u>	<u>82,605,090</u>	<u>134,769,726</u>	<u>(8,920,594)</u>	<u>125,849,132</u>

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq 429,927 AZN və 3,679,542 AZN məbləğlərində müştərilərə verilmiş kreditlər fərdi olaraq dəyərsizləşmiş kimi müəyyən edilmişdir. Bu kreditlər ədalətli dəyəri müvafiq olaraq 3,646,908 AZN və 2,512,352 AZN olan daşınmaz əmlak, avadanlıq və nəqliyyat vasitələri ilə təmin edilmişdir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiyanın komponentləri aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Bir ildən az olmamaqla	1,092,382	1,409,773
Bir ildən beş ilə qədər	<u>116,746</u>	<u>740,842</u>
Minimal icarə ödənişləri	1,209,128	2,150,615
Çıxılsın: qazanılmamış maliyyə gəliri	<u>(170,132)</u>	<u>(234,032)</u>
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya	<u>1,038,996</u>	<u>1,916,583</u>
Cari hissə	930,399	1,251,624
Uzun müddətli hissə	<u>108,597</u>	<u>664,959</u>
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya	<u>1,038,996</u>	<u>1,916,583</u>

Qrupun maliyyə lizinqi üzrə investisiyaları icarədə olan aktivlərinə icarəyə verən tərəfindən verilən adla mühafizə olunur. Qrupun borcu olmadığı halda girovu satılmasına və təkrar girov qoyulmasına icarəyə verən tərəfindən icazə verilmir.

Lizinqin faiz dərəcəsi bütün lizinq müddəti üzrə müqavilənin bağlandığı tarixdə müəyyənləşdirilir. Müqavilədə nəzərdə tutulmuş orta effektiv faiz dərəcəsi təxminən 16% təşkil edir (2011-ci il: 16%).

17. SATILABİLƏN İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

Satılabilən investisiya qiymətli kağızları aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Kapital qiymətli kağızları	<u>2,147,980</u>	<u>2,147,980</u>
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları	<u>2,147,980</u>	<u>2,147,980</u>

Kapital investisiyaları	İştirak payı, %	İştirak payı, %
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı –		
Gürcüstan SC	12.50	1,420,380
MilliKart MMC	12.40	607,600
Bakı Fond Birjası MMC	10.53	<u>120,000</u>
Cəmi satılı bilən investisiyalar	<u>2,147,980</u>	<u>2,147,980</u>

31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il ərzində Qrup, Bakı Fond Birjası QSC-dən 10,800 AZN məbləğində dividendlər almışdır (2011-ci il: sıfır).

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

18. İNVESTİSİYA ƏMLAKI

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Xərc:		
İlin əvvəlinə	<u>513,400</u>	<u>513,400</u>
İlin sonuna	<u>513,400</u>	<u>513,400</u>
Hesablanmış köhnəlmə:		
İlin əvvəlinə	(109,185)	(73,247)
İl üzrə tutulma	<u>(35,938)</u>	<u>(35,938)</u>
İlin sonuna	<u>(145,123)</u>	<u>(109,185)</u>
Xalis qalıq dəyəri	<u>368,277</u>	<u>404,215</u>

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə investisiya əmlakının ədalətli dəyəri təxminən qalıq dəyərinə bərabər olmuşdur.

19. ASSOSIASİYA OLUNMUŞ MÜƏSSİSƏLƏRƏ İNVESTİSİYA QOYULUŞLARI

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
"Azərbaycan Sənaye Sığorta" ASC	<u>2,476,183</u>	-
Cəmi assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiya qoyuluşları	<u>2,476,183</u>	-

Qrupun assosiasiya olunmuş müəssisələrə investisiya qoyuluşunun qalıq dəyərində hərəkətlər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	2012-ci il	2011-ci il
İlin əvvəlinə qalıq dəyəri	-	-
Törəmə müəssisələrin assosiasiya olunmuş müəssisələrə çevriləməsi ilə nəticələnmiş silinmələr	<u>2,476,183</u>	-
İlin sonuna qalıq dəyəri	<u>2,476,183</u>	-

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2012-ci il tarixinə Qrupun əsas assosiasiya olunmuş müəssisələrində iştirak payı və həmin müəssisələrin cəmi aktivlər, öhdəliklər, gəlir və zərərlərini əhatə edən maliyyə göstəriciləri haqqında ümumi məlumat aşağıda əks etdirilir:

Adı	Cəmi aktivlər	Cəmi öhdəliklər	Gəlir	Mənfəət/ (zərər)	İştirak payı %	Qeydiyyat ölkəsi
“Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC”	<u>16,123,475</u>	<u>(7,869,533)</u>	<u>7,408,322</u>	<u>250,333</u>	<u>30.0</u>	Azərbaycan Respublikası
Cəmi	<u>16,123,475</u>	<u>(7,869,533)</u>	<u>7,408,322</u>	<u>250,333</u>		

10 sayılı Qeyddə təsvir edildiyi kimi, biznesin yenidən təşkili nəticəsində, Qrup törəmə müəssisə üzərində nəzarəti itirmiş və bələsdürülməmiş pay assosiasiya olunmuş müəssisəyə investisiya qoyuluşu olaraq uçota alınmışdır. Əməliyyat 2012-ci il sonunda baş verdiyi üçün şirkət üzərində nəzarətdə dəyişiklikdən sonra əhəmiyyətli əməliyyatlar baş vermədiyi nəzərə alınaraq törəmə müəssisələrin əməliyyatlarının nəticələri ilin sonuna qədər konsolidə edilmişdir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

20. ƏMLAK VƏ AVADANLIQLAR

Əmlak və avadanlıqlar aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	Torpaq və binalar	Mebel və avadanlıqlar	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	İcarəyə götürülmüş mülkiyyətin təkmilləş- dirilməsi	Digər avadanlıqlar	Cəmi
İllik dəyəri							
31 dekabr 2010-cu il	320	1,663,087	611,015	473,520	284,543	80,715	3,113,200
Əlavələr Silinmələr	-	177,572 (2,746)	302,161 (696)	38,701 (36,591)	- (12,126)	6,225 -	524,659 (52,159)
31 dekabr 2011-ci il	320	1,837,913	912,480	475,630	272,417	86,940	3,585,700
Əlavələr Silinmələr	-	176,938	551,834	95,876 (21,388)	-	2,053 -	826,701 (21,388)
Biznesin yenidən təşkili nəticəsində silinmələr	-	(60,394)	(106,939)	(132,120)	-	(1,350)	(300,803)
31 dekabr 2012-ci il	320	1,954,457	1,357,375	417,998	272,417	87,643	4,090,210
Yığılmış amortizasiya							
31 dekabr 2010-cu il	-	(745,285)	(323,012)	(281,935)	(124,274)	(29,975)	(1,504,481)
İl üzrə tutulmalar Silinmələr	-	(435,498) 1,963	(145,215) 559	(115,120) 11,445	(56,706) 8,325	(16,276) -	(768,815) 22,292
31 dekabr 2011-ci il		(1,178,820)	(467,668)	(385,610)	(172,655)	(46,251)	(2,251,004)
İl üzrə tutulmalar Silinmələr	-	(335,099)	(257,256)	(65,776) 21,388	(54,712)	(17,615)	(730,458) 21,388
Biznesin yenidən təşkili nəticəsində silinmələr	-	16,997	36,398	50,982	-	-	104,377
31 dekabr 2012-ci il	-	(1,496,922)	(688,526)	(379,016)	(227,367)	(63,866)	(2,855,697)
Xalis qalıq							
31 dekabr 2012-ci il	320	457,535	668,849	38,982	45,050	23,777	1,234,513
31 dekabr 2011-ci il	320	659,093	444,812	90,020	99,762	40,689	1,334,696

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə tam amortizasiya olunmuş əsas vəsaitlərin məbləği 1,017,659 AZN və 354,323 AZN təşkil etmişdir.

21. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

Qeyri-maddi aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
İlkin dəyəri		
İlin əvvəlinə	185,060	167,152
Əlavələr	80,909	17,908
Biznesin yenidən təşkili nəticəsində silinmələr	<u>(94,666)</u>	-
İlin sonuna	<u>171,303</u>	<u>185,060</u>
Yığılmış amortizasiya		
İlin əvvəlinə	(104,697)	(89,189)
İl üzrə tutulmalar	(2,826)	(15,508)
Biznesin yenidən təşkili nəticəsində silinmələr	<u>22,601</u>	-
İlin sonuna	<u>(84,922)</u>	<u>(104,697)</u>
Xalis qalıq dəyəri	<u><u>86,381</u></u>	<u><u>80,363</u></u>

Qeyri-maddi aktivlərə program təminatı və lisenziyalar daxildir.

22. MÜSADİRƏ EDİLMİŞ AKTİVLƏR

Müsadirə edilmiş aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Yaşayış əmlakı	1,340,576	1,581,471
Qeyri-yaşayış əmlakı	2,105,553	1,515,863
Digər	<u>117,937</u>	<u>111,753</u>
Çıxılsın: dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyat (Qeyd 6)	<u>3,564,066</u>	<u>3,209,087</u>
	<u>(1,602,606)</u>	<u>(572,326)</u>
Cəmi müsadirə edilmiş aktivlər	<u><u>1,961,460</u></u>	<u><u>2,636,761</u></u>

Qrup rəhbərliyi bu aktivləri satmayı planlaşdırırsa da, hesabat tarixinə qədər alıcının yerləşdirilməsi üzrə heç bir fəal program və ya tam plan hazırlanmamışdır.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

23. DİGƏR AKTİVLƏR

Digər aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Digər maliyyə aktivləri:		
Digər banklardan plastik kart əməliyyatları üzrə alınacaq vəsaitlər Pul köçürmələri üzrə hesablaşmalar	409,296 <u>107,165</u>	32,718 <u>16,410</u>
Cəmi maliyyə aktivləri	<u>516,461</u>	<u>49,128</u>
Digər qeyri-maddi aktivlər:		
Plastik kartlar üzrə təxirə salılmış xərclər Əmlak və avadanlıqlar üzrə təchizatçılara ödənilmiş avanslar Dövlət büdcəsinə ödənilmiş avanslar Dövlət büdcəsindən alınacaq vəsaitlər Digər	273,679 225,214 101,794 - 18,580	114,186 207,089 340,290 115,000 1,090
Cəmi digər aktivlər	<u>1,135,728</u>	<u>826,783</u>

24. BANKLAR VƏ DÖVLƏT QURUMLARI TƏRƏFİNDƏN YERLƏŞDIRİLMİŞ DEPOZİTLƏR

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Banklardan alınmış kreditlər		
Sahibkarlığa Kömək Milli Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	30,521,285	32,419,141
Azərbaycan İpoteka Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	29,092,988	31,363,031
Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi nəzdində Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Komitəsinə ödəniləcək vəsaitlər	493,051	555,971
Digər bankların müxbir hesabları	53,431 <u>3,323</u>	413,146 <u>6,523</u>
Cəmi banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	<u>60,164,078</u>	<u>64,757,812</u>

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə digər banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 633,286 AZN və 765,610 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Qrupun iki maliyyə qurumundan aldığı kreditlər və depozitlərin məbləği müvafiq olaraq 28,888,000 AZN və 57,984,876 AZN təşkil etmişdir ki, bunlardan hər biri Qrupun kapitalının 10% həcmindən artıq olmuşdur.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarının yerləşdirdiyi depozitlərə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan alınmış müvafiq olaraq 29,092,988 AZN və 31,363,031 AZN məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 1 ildən 5 ilə qədərdir və illik faiz dərəcəsi 1% təşkil edir.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Azərbaycan Manatı ilə)

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlərə Azərbaycan İpoteka Fondundan alınmış müvafiq olaraq 493,051 AZN və 555,971 AZN məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 4 ildən 25 ilə qədərdir və illik faiz dərəcəsi 1-2% təşkil edir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarına ödəniləcək depozitlərə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi nəzdində Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Komitəsinən alınmış müvafiq olaraq 53,431 AZN və 413,146 AZN məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 1 ildən 5 ilə qədərdir və illik faiz dərəcəsi 2% təşkil edir.

25. MÜŞTƏRİLƏRİN YERLƏŞDİRDİYİ ƏMANƏTLƏR

Müşterilərin yerləşdirdiyi əmanətlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Müddətli əmanətlər		
Cari hesablar	44,479,828	29,008,792
	<u>18,954,091</u>	<u>20,483,166</u>
Cəmi müşterilərin yerləşdirdiyi əmanətlər	<u>63,433,919</u>	<u>49,491,958</u>

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müşterilərin depozitlərinə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 1,215,820 AZN və 312,032 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə 19,102,974 AZN və 9,505,707 AZN məbləğində müşteri hesablarının mühüm konsentrasiyası 2 müşteridən ibarət olmuş və müvafiq olaraq 31% və 19% təşkil etmişdir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müşterilər tərəfindən müvafiq olaraq, 133,950 AZN və 1,120,869 AZN məbləğlərində yerləşdirilmiş depozitlər zəmanətlər, digər əməliyyatlar, müşterilərə verilmiş kreditlər və avanslara qarşı təminat olaraq saxlanılmışdır.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə 28,316,471 AZN məbləğində müşterilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər Azərbaycan Respublikası Əmanətlərin Sığortalanması üzrə Dövlət Fondu tərəfindən sığortalanmışdır (2011-ci il: 25,282,428 AZN).

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Sektorlar üzrə təhlil:		
Fiziki şəxslər	30,157,711	24,102,980
Ticarət və xidmətlər	14,020,338	3,699,286
Pərakəndə satış	6,924,504	7,641,931
Sığorta və lizing	5,697,039	1,717,512
Nəqliyyat və rabitə	3,954,407	520,239
İstehsal	715,918	814,560
Kənd təsərrüfatı	629,147	990,347
Tikinti	535,733	8,236,755
Dövlət və ictimai təşkilatlar	453,182	281,452
Enerji	-	1,198,010
Digər	<u>345,940</u>	<u>288,886</u>
Cəmi müşterilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	<u>63,433,919</u>	<u>49,491,958</u>

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

26. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Hesablanmış xərclər	598,938	153,564
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	180,528	113,014
Pul köçürmələri və plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	59,716	93,643
Digər		7,824
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	839,182	368,045
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Alınmış avanslar	250,000	-
Zəmanət və digər öhdəliklər üzrə ehtiyat	200,795	221,756
Zəmanətlər üzrə kreditlərin təşkilinə dair təxirə salılmış haqlar	132,421	-
Lizinq əməliyyatları üzrə əvvəlcədən alınmış ödənişlər	15,623	36,632
Qazanılmamış sıgorta mükafatları və digər sıgorta əməliyyatları üzrə ehtiyat		983,556
Sığorta əməliyyatları üzrə təxirə salılmış komissiya haqları	-	282,407
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	-	115,086
Səhmdarlara ödəniləcək vəsaitlər	-	115,000
Digər	9,242	7,144
Cəmi digər öhdəliklər	1,447,263	2,129,626

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərində başa çatmış illər üzrə qazanılmamış sıgorta mükafatları, sıgorta əməliyyatları, zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə ehtiyatlardakı hərəkətlər 6 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

27. SƏHMDAR KAPİTALI

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Qrupun yerləşdirilməsi təsdiqlənmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş müvafiq olaraq 140 milyon və 120 milyon adı səhmlərinə, 1,4 və 3,6 milyon ədəd xəzinə səhmləri daxil olmuşdur. Bütün adı səhmlərin nominal dəyəri 0,2 AZN təşkil edir və hər bir səhm səhmdara bir səs hüququ verir. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixinə xəzinə səhmləri Bankın törəmə müəssisələri tərəfindən saxlanılmış səhmləri eks etdirir.

2012-ci və 2011-ci illər ərzində Qrupun səhmdar kapitalı bölüşdürülməmiş mənfəətin kapitallaşdırılması vasitəsilə müvafiq olaraq, 4,000,000 AZN və 1,886,000 AZN məbləğində qədər artırılmışdır.

28. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Vaxtaşırı olaraq və adı fəaliyyətin gedişində Qrup müştərilərinin tələbatlarını qarşılamaq məqsədilə şərti öhdəliklər üzrə risk yarada biləcək maliyyə alətlərində tərəf kimi çıxış edir. Müxtəlif kredit risklərinə malik bu alətlər qaydalara uyğun olaraq maliyyə vəziyyəti hesabatına daxil edilməmişdir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlarda olduğu kimi, balansdan kənar öhdəliklərinin uçotunu edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasetlərini tətbiq edir.

Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə zərər üçün ehtiyat 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə müvafiq olaraq 204,593 AZN və 221,756 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə şərti öhdəliklər ibarətdir:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Şərti öhdəliklər və kredit təəhhüdləri		
Zəmanətlər və bənzəri öhdəliklər	27,955,880	36,847,502
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	7,082,574	6,221,332
Akkreditivlər və əməliyyatlarla əlaqədar digər şərti öhdəliklər	<u>117,117</u>	<u>117,975</u>
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit təəhhüdləri	<u><u>35,155,571</u></u>	<u><u>43,186,809</u></u>

Kredit xətti ilə müştərilərə kreditlərin və avansların ayrılması borcalanın maliyyə nəticələri, borca xidmət qabiliyyəti və digər şərtlərdən asılı olaraq və hər bir hadisə əsasında Qrup tərəfindən təsdiqlənmişdir. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə istifadə edilməmiş belə kredit xətləri müvafiq olaraq 7,082,574 AZN və 6,221,332 AZN təşkil etmişdir.

Kapital qoyuluşları üzrə öhdəliklər

25 iyul 2012-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti, mövcud banklar üzrə məcmu kapitalın səviyyəsinin, eləcə də yeni fəaliyyətə başlamış bankların nizamnamə kapitalının minimal olaraq 50 milyon AZN məbləğinədək artırılması haqqında qərar qəbul etmişdir. Məcmu kapitalın minimal məbləği üzrə olan yeni tələb 1 yanvar 2014-cü il tarixindən başlayaraq qüvvəyə minəcəkdir. Bankın rəhbərliyi, mövcud səhmdarlarla yeni səhmlər buraxaraq məcmu kapitalı 01 yanvar 2014-cü il tarixinədək tələb edilən səviyyəyə qədər artırmağı planlaşdırır. Bu tələbin pozulması ARMB tərəfindən Banka verilmiş lisenziyanın ləğv edilməsi ilə nəticələnə bilər. Bu paraqrafla əlaqədar olaraq, biz şərti rəy bildirmirik.

Məhkəmə proseduraları

Vaxtaşırı olaraq və adı fəaliyyətin gedişində müştərilər və üçüncü şəxslər tərəfindən Qrupa qarşı iddialar irəli sürürlür. Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyindəki müddəalarda bəzən müxtəlif şərhələr və dəyişikliklər baş verir və bu dəyişikliklər müxtəlif mənalarda şəhər edilə bilər və nəticədə vergi orqanları bu müddəalaları özləri hesab etdikləri kimi şəhər edə bilərlər. Praktikada, vergi orqanları belə hallarda adətən vergi ödəyicilərinin əleyhinə qərar çıxarırlar ki, nəticədə vergi ödəyiciləri öz hüquqlarını məhkəmə vasitəsilə müdafiə etməyə məcbur olurlar. Qeyd etmək lazımdır ki, vergi orqanları məhkəmə orqanları tərəfindən təqdim edilmiş “haqsız vergi qazancı”, “əməliyyatın əsas kommersiya məqsədi” konsepsiyalarından və “əməliyyatın kommersiya mahiyyəti/(məqsədi)” kriteriyalarından istifadə edə bilərlər.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Belə qeyri-müəyyənliklər, əsasən maliyyə alətlərinin/derivativlərin və transfer qiymətini təyin etmək məqsədilə əməliyyatın bazar qiymətinin istifadə edilməsi zamanı vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq şərhinə aid edilə bilər. Bu hallar eləcə də kreditlər üzrə ehtiyatların yaradılması zamanı yaranan müvəqqəti fərqlərin və bunun vergi öhdəliyinə təsirinin vergi orqanları tərəfindən mənfəət vergisi bazasının bilərkədən azaldılması kimi şərh edilməsinə aid edilə bilər. Qrupun rəhbərliyi əmindir ki, bütün lazımi vergilər hesablanmış, öhdəliklər yaradılmışdır və ona görə də əlavə vergi ehtiyatının yaradılmasına ehtiyac yoxdur.

Ümumiyyətlə, vergi ödəyicilərinin audit tarixindən əvvəlki üç ilə aid maliyyə təsərrüfat fəaliyyəti vergi orqanları tərəfindən yoxlanıla bilər. Bundan əlavə, vergi yoxlamaları başa çatsa belə aparılmış yoxlamaların daha yüksək vergi orqanları tərəfindən yoxlanılması ehtimalı da istisna edilmir. Həmçinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin qərarının müddəələrinə əsasən vergi yoxlamasının əhatə etdiyi üç illik limit, məhkəmənin qərarına əsasən vergi ödəyicisinin vergi orqanlarını bilərkədən yanlış istiqamətləndirdiyi və onlara çəşdirici məlumatlar verdiyi hallarda uzadıla bilər.

Əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası, ölkə hüdudlarından kənarda sərbəst dövriyyəyə malik olmayan valyuta, sərt valyuta nəzarəti, müəyyən qədər yüksək inflasiya və iqtisadi artım templəri də daxil olmaqla inkişaf etməkdə olan ölkələrə xas bir çox xarakterlərə malikdir. Azərbaycanın bank sektorunu ictimai fikirdəki mənfi dəyişikliklərə və iqtisadi şəraitə qarşı həssasdır. Bəzən Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatında likvidlik riskləri ilə əlaqədar olaraq bank sektoruna inamın azalması halları müşahidə olunur. Bank sektorundakı iqtisadi tendensiyaları və aparılacaq islahatları, habelə Azərbaycanın bank sektorunda likvidlik və ya inamın azalması hallarının Bankın maliyyə vəziyyətinə mümkün təsirini qabaqcadan rəhbərlik tərəfindən proqnozlaşdırılması mümkün deyil.

Azərbaycan Respublikasının vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyində tez-tez müxtəlif şəhərlər və dəyişikliklər baş verir. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların üzləşdiyi çətinliklərə, müflisləşmə və iflas haqqında qanunvericiliyin gələcəkdə təkmilləşdirilməsi zərurəti, girovun qeydiyyatı və istifadəsi üzrə rəsmiləşdirilmiş proseduraların yetərsizliyi, eləcə də qanunvericilik və vergi sistemi ilə bağlı digər maneələr daxildir. Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi istiqaməti əsasən hökümət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və monetar sahələrdən görülən tədbirlərdən, eləcə də vergi, hüquq, tənzimlənmə və siyasi sahələrdə inkişafdan asılıdır.

Qlobal maliyyə sistemi dərin böhran əlamətlərini göstərməkdə davam edir və dünyanın bir çox iqtisadi sistemlərində əvvəlki illərlə müqayisədə daha az və ya heç bir artım müşahidə olunmur. Bundan başqa, Avrozonada bəzi suveren dövlətlərinin və bu dövlətlərin kredit borclarına məruz qalmış maliyyə institutlarının kredit qabiliyyəti barədə qeyri müəyyənlik artmaqdadır. Belə vəziyyət Azərbaycan iqtisadiyyatını ləngidə və ya tənəzzülə uğrada, Qrupun kapital vəsaitləri və onun dəyərinə çıxış imkanlarına, ümumilikdə isə, onun biznes fəaliyyəti, əməliyyat nəticələri, maliyyə vəziyyəti və gələcək perspektivlərinə mənfi təsir göstərə bilərdi.

Azərbaycan külli miqdarda neft və qaz məhsullarının istehsalçısı və ixracatçısı olduğuna görə, ölkə iqtisadiyyatı, xüsusi olaraq, 2012-ci və 2011-ci illərdə dünya bazarlarında əhəmiyyətli dərəcədə dəyişkən olmuş neft və qaz qiymətlərinə qarşı həssasdır.

29. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Bank və onun əlaqəli tərəfləri hesab edilən törəmə müəssisələri arasında əməliyyatlar konsolidə zamanı silinmiş və bu qeyddə açıqlanmamışdır. Qrup və digər əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar aşağıda açıqlanmışdır:

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

		31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
	Qeydlər	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
		Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, ümumi:	16	90,895,486	132,853,143
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		1,912,211	3,261,432
- Qrupun əsas rəhbərliyi		169,597	172,841
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar:	6,16	(9,329,392)	(8,920,594)
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(49,314)	(65,229)
- Qrupun əsas rəhbərliyi		(39,396)	(9,373)
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər:	25	(63,433,919)	(49,491,958)
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(3,530,656)	(8,023,114)
- Qrupun əsas rəhbərliyi		(28,015)	(39,016)
Digər öhdəliklər:	26	(1,447,263)	(2,129,626)
- Qrupun əsas rəhbərliyi		(53,025)	(29,757)
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xəttləri üzrə öhdəliklər:	28	7,082,575	6,221,332
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		183,220	207,934
- Qrupun əsas rəhbərliyi		-	32,420
Akkreditivlər və digər əməliyyatlara dair şərti öhdəliklər	28	117,117	117,975
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		-	62,920
Zəmanətlər və bənzər öhdəliklər:	28	27,955,880	36,847,502
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		215,736	2,729,253

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Direktorlara və əsas rəhbərliyin digər üzvlərinə əmək haqqları aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmiş il üzrə			
	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ			
	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ			
Rəhbərliyin əsas işçilərinin kompensasiyası:					
- qusamüddətli ödəmələr	(745,454)	(3,675,234)			
Cəmi	(745,454)	(3,675,234)			
	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmiş il üzrə			
	Qeyd	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ

31 dekabr 2012-ci il və 2011-ci il tarixlərinə bitən il üzrə məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabata aşağıdakı əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar daxildir:

	31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmiş il üzrə	31 dekabr 2011-ci il tarixində başa çatmiş il üzrə			
	Qeyd	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatla- rında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Faiz gəlirləri:	5		14,200,905		15,377,152
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		148,432		451,053	
- Qrupun əsas rəhbərliyi		46,176		43,017	
Faiz xərcləri:	5		(4,696,171)		(3,599,771)
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(10,959)		(44,555)	
Faiz gətirən aktivlərin dəyərsizləşməsi zərərləri üzrə ehtiyat	6		(408,798)		(3,910,324)
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		15,915		507,703	
- Qrupun əsas rəhbərliyi		(30,023)		(21,837)	
Haqq və komissiya gəlirləri	8		2,922,753		2,800,251
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		843,439		344,681	
- Qrupun əsas rəhbərliyi		2,423		2,139	
Ümumi qazanılmış siğorta mükafatları:	9		7,347,638		6,705,260
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		795,700		1,728,405	
Əməliyyat xərcləri:	11		(7,899,771)		(6,462,669)
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		(491,026)		(199,242)	

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

30. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bilindiyi məbləği təşkil edir.

Ədalətli dəyəri qalıq dəyərinə yaxın olan aktivlər

Qısamüddətli ödəmə dövrü (3 aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəliklər halında belə ehtimal edilir ki, onların qalıq dəyəri ədalətli dəyərinə yaxındır. Belə ehtimal tələb olunanadək əmanətlərə və ödəniş müddəti müəyyən olunmamış əmanət hesablarına da qarşı tətbiq olunur.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin hesablanması üçün aşağıdakı metodlar və mühüm təxminlər tətbiq edilmişdir:

- Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında pul vəsaitləri və minimal ehtiyat depoziti. Belə növ aktivlərin qısa müddəti və mövcudluq məhdudiyyətlərinə görə qalıq dəyərinin onların məntiqə əsaslanan ədalətli dəyəri olması ehtimal edilir.
- Hesabat tarixinə bir ay qalmış müddətdə banklara verilmiş kredit və avanslar və müştərilərə verilmiş kreditlərin ədalətli dəyərinin onların həcmində bərabər ədalətli dəyər olması ehtimal edilir. Kreditlər oxşar əmanətlər üzrə təklif edilmiş cari bazar dərəcələri ilə və hesablanmış ədalətli dəyər məbləğlərindən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla təmin edildikdə digər kreditlərin ədalətli dəyəri, bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə qiymətləndirilir.
- Fiziki şəxslər olan müştərilərə kredit və avanslar sabit dərəcədə təqdim edilir. Belə kredit və avanslar üzrə Azərbaycan Respublikasında heç bir alternativ fəaliyyət göstərən bazar olmadığına görə bu portfel üçün heç bir etibarlı bazar indeksi mövcud deyildir. Ədalətli dəyər ödəmə tarixinədək qalan sabit müddətə bərabər olan oxşar kreditlər üzrə hesabat tarixində mövcud bazar dərəcələrinə istinad edilməklə hesablanmışdır.
- Təkrarsıgorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları və haqqları əsasən qısa müddətli debitor borcları və haqqlarla təmsil olunduğundan qalıq dəyərinin onların ədalətli dəyərinin məntiqə əsaslanan olması ehtimal edilir.
- Digər maliyyə aktivləri və öhdəlikləri əsasən qısa müddətli debitor və kreditor borclarından ibarətdir və beləliklə, onların qalıq dəyərinin ədalətli dəyərinə bərabər olması ehtimal edilir.
- Hesabat dövrünə bir ay qalmış müddətdə müddətli əmanətlər üzrə müddətli əmanətlərin qalıq dəyərinin (müştəri hesablarına və bankların depozitlərinə daxil edilmişdir) onların ədalətli dəyər olması ehtimal edilir. Digər müddətli depozitlərin ədalətli dəyəri oxşar depozitlər üzrə təklif edilən cari bazar dərəcələri ilə əmanətlərin yerləşdirildiyi zaman bazar faizi dərəcələrinin tətbiq edilməsi ilə ehtimal edilir.

Aşağıdakı cədvəldə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin qalıq dəyərinin onların ehtimal edilən ədalətli dəyəri ilə müqayisəsi verilmişdir:

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNĐE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)**
(Azərbaycan Manatı ilə)

	31 dekabr 2012-ci il Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər	31 dekabr 2011-ci il Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyər
Maliyyə aktivləri				
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilən pul vəsaitləri	28,526,383	28,526,383	6,270,594	6,270,594
Banklardan alınacaq vəsaitlər Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	41,101,080	41,101,080	13,492,771	13,492,771
Satılabilir investisiya qiymətləi kağızları	82,605,090	82,605,090	125,849,132	125,849,132
Təkrarsıgorta əməliyyatları nəticəsində yaranan debitor borcları	2,147,980	2,147,980	2,147,980	2,147,980
Digər maliyyə aktivləri	516,461	516,461	827,569 49,128	827,569 49,128
Maliyyə öhdəlikləri				
Banklar və dövlət qurumları tərafından yerləşdirilmiş depozitlər	60,164,078	60,164,078	64,757,812	64,757,812
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	63,433,919	63,433,919	49,491,958	49,491,958
Təkrarsıgorta əməliyyatlarından kreditor borcları	-	-	371,725	371,725
Digər maliyyə öhdəlikləri	839,182	839,182	368,045	368,045

Satılabilir maliyyə investisiyaları

Qiymətləndirmə üsulu və ya qiymətləndirmə modelindən istifadə etməklə qiymətləndirilən satılı bilən maliyyə aktivləri qeydiyyatdan keçməmiş kapital və borc qiymətləi kağızlarından ibarətdir.

Bu aktivlər müşahidə edilən və edilməyən məlumatlardan istifadə edən modellərdən istifadə etməklə qiymətləndirilir. Modellərə müşahidə edilməyən vasitələrə sərmayə edilənin gələcək maliyyə fəaliyyəti, risk profili dair təxminlər, onun fəaliyyət göstərdiyi sənaye və coğrafi mühitinə dair iqtisadi ehtimallar daxildir.

Satılı bilən investisiya qiymətləi kağızlarının tərkibinə daxil edilmiş kapital qiymətləi kağızlarının ədalətli dəyəri düzgün şəkildə hesablanır. 31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə onların qalıq dəyəri 2,147,980 AZN təşkil etmişdir. Belə səhmlər açıq satışa verilmədiyindən və ədalətli dəyərin hesablanması tətbiq oluna biləcək çox sayılı müxtəlif rəqəmlər ortaya çıxdığından, onların ədalətli dəyərinin hesablanması mümkün hesab edilmir.

Qrup qiymətləndirmə üsulu ilə ədalətli dəyərdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyənləşdirmək və açıqlamaq üçün aşağıdakı qiymətləndirmə mərhələlərindən istifadə edir:

- 1-ci səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri bənzər aktiv və öhdəliklər üzrə aktiv bazarlarda fəal bazar qiymətlərindən (nizamlanmamış) alınır;
- 2-ci səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri 1-ci səviyyəyə daxil olan fəal bazar qiymətlərindən başqa, bu aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilən digər məlumatlardan birbaşa (yəni, birbaşa qiymətlərdən) və ya dolayı (yəni, qiymətlər vasitəsilə) olaraq alınır;
- 3-cü səviyyə ədalətli dəyər ölçüləri aktivlər və öhdəliklər üzrə müşahidə edilə bilməyən əhəmiyyətli məlumatlardan (müşahidəsi mümkün olmayan məlumatlar) istifadə edən qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə alınır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXINDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2012-ci il tarixində başa çatmış il üzrə ədalətli dəyərdə qeydə alınan maliyyə alətlərinin təhlilini müxtəlif ədalətli dəyər səviyyələrinin mərhələləri üzrə əks etdirir:

31 dekabr 2012-ci il	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Satılabilən investisya qiymətli kağızları:				
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı – Gürcüstan SC	-	1,420,380	-	1,420,380
MilliKart MMC	-	607,600	-	607,600
Bakı Fond Birjası MMC	-	120,000	-	120,000
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	2,147,980	-	2,147,980
31 dekabr 2011-ci il	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Satılabilən investisya qiymətli kağızları:				
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı – Gürcüstan SC	-	1,420,380	-	1,420,380
MilliKart MMC	-	607,600	-	607,600
Bakı Fond Birjası MMC	-	120,000	-	120,000
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	2,147,980	-	2,147,980

31. KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI

Kapitalın idarə olunması ARMB tərəfindən təyin olunmuş kapital tələbləri ilə uzlaşlığı halda Qrupun məqsədləri Bankın fəaliyyətini davam etdirmək qabiliyyətini qorumaq və azı 12% kapitalın uyğunluq nisbətinə nail olmaq üçün kifayət qədər kapital bazasını saxlamaqdır. ARMB tərəfindən təyin olunmuş kapitalın uyğunluq nisbəti ilə uzlaşan kapitalın idarə olunmasına Qrupun İdarə Heyətinin sədri, Baş mühasib, Daxili audit departamentinin direktoru və Müşahidə Şurasının sədri tərəfindən nəzərdən keçirilmiş və imzalanmış hesablamaların icmali əsasında hazırlanın aylıq hesabatlarla nəzarət olunur.

ARMB tərəfindən təyin olunmuş cari kapital tələbləri əsasında banklar aşağıda qeyd olunan şərtlərə riayət etməlidirlər: (a) nizamnamə kapitalının minimal səviyyəsini 10,000,000 AZN olaraq saxlamaq (2011-ci il: 10,000,000 AZN); (b) minimal kapital və risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər (“nizamnamə kapitalının nisbəti”) arasındaki nisbəti minimal olaraq göstərilmiş 12% -də və ya ondan yüksək faizdə saxlamaq (2011-ci il: 12%); 1-ci dərəcəli kapital və risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər arasındaki nisbəti (“1-ci dərəcəli kapital nisbəti”) minimal olaraq göstərilmiş 6%-də və ya ondan yüksək faizdə saxlamaq (2011-ci il: 6%); (c) 1-ci dərəcəli kapital Məcmu kapitalın 50 faizdən çox olmamalıdır; (d) 2-ci dərəcəli kapital 1-ci dərəcəli kapitalın məbləğindən çox olmamalıdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

ARMB-ın kapital tələblərinə müvafiq olaraq hesablanmış Bankın kapital tərkibi aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
1-ci dərəcəli kapital		
Nizamnamə kapitalı	28,000,000	24,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət	<u>4,944,297</u>	<u>4,946,210</u>
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	<u>32,944,297</u>	<u>28,946,210</u>
1-ci dərəcəli kapitaldan tutulmalar		
Qeyri-maddi aktivlər	<u>(86,380)</u>	<u>(79,960)</u>
Tutulmalardan sonra cəmi 1-ci dərəcəli kapital	<u>32,857,917</u>	<u>28,866,250</u>
2-ci dərəcəli kapital		
Ümumi ehtiyatlar	<u>1,492,616</u>	<u>1,600,767</u>
Cari ilin mənfəəti	<u>2,373,054</u>	<u>3,747,280</u>
Cəmi 2-ci dərəcəli kapital	<u>3,865,670</u>	<u>5,348,047</u>
Tutulmalardan sonra məcmu kapital	<u>36,723,587</u>	<u>34,214,297</u>
Tutulmalar	<u>(5,000,380)</u>	<u>(5,660,380)</u>
Tutulmalardan sonra cəmi məcmu kapital	<u>31,723,207</u>	<u>28,553,917</u>
Risk dərəcəsi üzrə ölçülüş cəmi aktivlər:	<u>119,409,310</u>	<u>128,061,397</u>
1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsali	28%	23%
Məcmu kapitalın adekvatlıq əmsali	27%	22%

32. RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ

Qrupun fəaliyyəti üçün risklərin idarə edilməsi Qrup əməliyyatlarının mühüm elementini təşkil edir. Qrupun əməliyyatlarına təsir göstərəcək əsas risklər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Qrupun rəhbərliyi anlayır ki, səmərəli və effektiv risklərin idarə olunması sisteminə malik olmaq vacib şərtidir. Bu məqsədlə, Qrup rəhbərliyi risklərin idarə olunması qrupu yaratmışdır. Bu qrupun əsas məqsədi Qrupu ehtimal edilən risklərə qarşı qorumaq və ona qarşıda qoyulan hədəflərə çatmaq imkanı yaratmaqdır. Risklərin idarə olunması qrupu vasitəsilə Qrupun rəhbərliyi, aşağıdakı risklərin idarə olulmasına nəzarət edir:

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və maliyyə zərərləri ilə nəticələnə bilən hallarda Qrup kredit riskinə məruz qalır. Kredit riskinə məruz qalma halları Qrupun verilmiş kreditlər və digər əməliyyatlar nəticəsində maliyyə aktivlərini istifadə edən zaman yaranır.

Riskin idarə edilməsi və ona nəzarət müəyyən olunmuş səlahiyyətlər çərçivəsində Kredit Komitəsi və Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən yerinə yetirilir. Kredit Komitəsi tərəfindən hər hansı fəaliyyət həyata keçirməzdən əvvəl kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalanların tətbiq edilmiş limitləri və ya kredit müqavilələrinə edilən düzəlişlər və s.) nəzərdən keçirilir və Kredit Departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən təsdiqlənir. Riskin gündəlik idarə edilməsi Kredit Departamentinin rəhbərliyi və kredit bölmələri tərəfindən həyata keçirilir.

Qrup bir borcalan və ya bir qrup borcalanlar ilə bağlı və sənaye seqmentləri üzrə qəbul edilmiş risk məbləğlərinə hədlər qoymaqla üzərinə götürdüyü kredit risklərini səviyyələrə bölür. İdarə Heyəti hər borcalan tərəfindən və məhsul üzrə (sənaye sahəsi) yaranan kredit riski dərəcəsi üçün limitləri təsdiq edir. Banklar və brokerlər də daxil olmaqla hər hansı bir borcalan üzrə təsir Kredit Komitəsi tərəfindən qoyulan təsirləri əhatə edən sub-limitlərlə məhdudlaşdırılır. Məhdudiyyətlər üzrə faktiki təsirin gündəlik monitorinqi aparılır.

Müvafiq hallarda və ümumiyyətlə bir çox kredit ayırmalarında Qrup girov və korporativ təminatlar və şəxsi zəmanətlər götürür ki, bunların mühüm hissəsi şəxsi kreditlərdir və onlar üzrə belə şərtlər qəbul edilmir. Belə risklər davamlı şəkildə tənzimlənir və ildə bir dəfə və ya daha tez-tez yoxlanılır.

Kreditin uzadılması öhdəlikləri kreditin istifadə olunmamış hissələrinin kreditlər, zəmanətlər və ya akkreditiv şəkildə ifadə olunmasıdır. Şərti maliyyə alətlərinin kredit riski qarşı tərəfin müqavilənin şərtlərini yerinə yetirə bilməməsindən yaranan zərərlər kimi müəyyən olunur. Kreditin uzadılması öhdəliklərinin kredit riski ilə bağlı Qrup ümumi istifadə olunmamış öhdəliklərin məbləği həcmində itkilərə məruz qala bilər. Bununla belə, itkinin təxminini miqdarı ümumi istifadə olunmamış kredit üzrə öhdəlikdən az olur, çünki kredit məbləğinin artırılması bir çox hallarda müştərinin müəyyən kredit standartlarına cavab verməsindən asılı olur. Qrup şərti öhdəliklərin müddətinin başa çatması tarixlərinə nəzarət edir, çünki uzunmüddətli öhdəliklər ümumilikdə qısamüddətli öhdəliklərə nisbətən daha yüksək kredit riski daşıyır.

Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi

Qrupun kredit riskinə məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişiri və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, eləcə də balansdan kənar hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri ilə bağlı kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi göstərilir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi həmin aktivlərin hər hansı əvəzləşdirmədən və girov sövdələşməsindən qabaq balans dəyərinə bərabərdir. Qrupun şərti öhdəlikləri və kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəlik üzrə kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi isə, qarşı tərəfin öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə həmin alətlərin müqavilə üzrə məbləğlərindən ibarət olur ki, bu halda da qarşı iddialar, girov və təminatlar dəyərini itirir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Azerbaijan Manatı ilə)

	Maksimal risk	Əvəzləşdirmə	Əvəzləşdirmə dən sonra xalis risk	Təmin edilmiş kreditlər	Xalis risk
31 dekabr 2012-ci il					
ARMB-dəki qalıq vəsaitlər	18,124,541	-	18,124,541	-	18,124,541
Banklardan alınacaq vəsaitlər	41,101,080	-	41,101,080	-	41,101,080
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	82,605,090	(18,136,741)	64,468,349	(25,755,508)	38,712,841
Satılıblı investisiya qiymətli kağızları	2,147,980	-	2,147,980	-	2,147,980
Digər maliyyə aktivləri	516,461	-	516,461	-	516,461
Zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	27,955,880	(21,365,191)	6,590,689	(3,723,825)	2,866,864
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	7,082,575	-	7,082,575	-	7,082,575
Akkreditivlər və digər əməliyyatlara dair şərti öhdəliklər	117,117	-	117,117	-	117,117
31 dekabr 2011-ci il					
ARMB-dəki qalıq vəsaitlər	1,213,993	-	1,213,993	-	1,213,993
Banklardan alınacaq vəsaitlər	13,492,771	-	13,492,771	-	13,492,771
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	125,849,132	(11,949,675)	113,899,457	(108,904,034)	4,995,423
Satılıblı investisiya qiymətli kağızları	2,147,980	-	2,147,980	-	2,147,980
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları	827,569	-	827,569	-	827,569
Digər maliyyə aktivləri	49,128	-	49,128	-	49,128
Zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	36,847,502	(1,120,869)	35,726,633	(29,738,214)	5,988,419
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	6,221,332	-	6,221,332	-	6,221,332
Akkreditivlər və digər əməliyyatlara dair şərti öhdəliklər	117,975	-	117,975	-	117,975

Balansdan kənar risk

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlarda olduğu kimi, balansdan kənar öhdəliklərinin uçotunu edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasetlərini tətbiq edir. Kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklərdə isə, müştərilər və qarşı tərəflərə kredit və avansların verilməsi zamanı tətbiq edilən analoji kredit idarəsi mexanizmlərindən istifadə olunur. Girov qarşı tərəfin imkanları və əməliyyatın mahiyyətindən asılı olaraq tələb edilə bilər.

Sığorta risklərinin idarə edilməsi

Sığorta riski

Hər hansı sığorta müqaviləsi üzrə risk, sığortalanmış hadisənin baş verməsi ehtimalı və yaranmış iddianın məbləğinin qeyri-müəyyən olmasıdır. Sığorta müqaviləsinin xarakterinə görə bu risk təsadüfi şəkildə baş verir, bu səbəbdən də hər sığorta müqaviləsi üçün riskin əvvəllədən müəyyən edilməsi mümkün deyil.

Ehtimal nəzəriyyəsinin qiymətlərə və ehtiyatlara tətbiq edildiyi müqavilələri özündə eks etdirən sığorta portfelində Qrupun öz sığorta müqaviləsi üzrə məruz qaldığı əsas risk - faktiki iddiaların və mənfeət ödənişlərinin sığorta öhdəliklərindən artıq olmasıdır. Bu iddiaların və gəlirlərin nəzərdə tutulandan daha artıq olması nəticəsində baş verə bilər. Sığortalanmış hadisələr təsadüfən baş verir və iddialar və ödənişlərin faktiki sayı və məbləği hər il statistik metodlara görə müəyyən edilmiş seviyyədən fərqlənir.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Qrup siğorta riskini anderrayıting səlahiyyəti səviyyəsi, qiymət siyaseti, təsdiqlənmiş təkrar siğortaçılar siyahısı və nəzarəti özündə eks etdirən daxili prosedurlar vasitəsilə idarə edir.

Sığorta üzrə zərər üçün ehtiyatın təxminin edilməsi

Zərər üçün ehtiyatlar Qrupun əvvəlki dövrlərə aid məlumatlarına əsasən hesablanır. Ödənilməmiş iddiaların (hesabat şəklində təqdim olunan və olunmayan) təxminini dəyərini hesablayarkən Qrup, zərər nisbətinə əsaslanan təxminləri (zərər nisbəti, Sığorta iddialarının məcmu dəyəri və bu cür iddialarla bağlı müəyyən maliyyə ilində qazanılmış Sığorta mükafatları arasında nisbət kimi müəyyən edilir) və faktiki iddialar təcrübəsinə əsaslanan təxminlərdən istifadə edir. Həmin təxminlər müəyyən edildikdə istifadə edilən formulalar vasitəsilə faktiki iddialar təcrübəsinə daha çox əhəmiyyət verilir.

Zərər nisbəti üzrə ilkin təxmin hesablama üsulunun vacib tərəfidir və siğorta haqqının səviyyəsindəki dəyişikliklər, gözlənilən bazar təcrübəsi və iddialar üzrə əvvəlki dövrün inflasiyası kimi faktorları nəzərə alan keçmiş illərin təcrübəsinə əsaslanır. Cari il üçün istifadə edilən zərər nisbətləri üzrə ilkin təxmin (təkrar siğortadan əvvəl), cari və əvvəlki ildə qazanılmış siğorta haqlarının risk növünə görə təhlil edilir.

Gələcək iddialar üzrə ödənişlərin hesablanmasında qeyri-müəyyənlik mənbələri

Sığorta müqavilələri üzrə iddialar onların yarandığı zaman ödənilir. Sığorta müqaviləsinin müddəti ərzində baş vermiş bütün siğortalanmış hadisələrə görə Qrup məsuliyyət daşıyır. Nəticə etibarilə, məsuliyyətlə bağlı iddialar müqavilənin müddətinin başa çatmasından etibarən 3 aydan çox olmayan qısa müddət ərzində ödənilir. Sığorta müqavilələrindəki pul vəsaitləri axınının məbləğinə və vaxtına təsir göstərən bəzi dəyişikliklər mövcuddur. Onlar əsasən müqaviləni imzalayan hüquqi və fiziki şəxslərin həyata keçirdiyi fəaliyyətlərə xas olan risklərə və qəbul etdikləri risklərin idarəedilməsi prosedurlarına aiddir. Şirkətin müqavilələri üzrə ödənişlər əsasən aşağıdakılardır üzrə verilmiş pul mükafatlarını eks etdirir:

- Tibbi siğorta;
- Avtomobilərə dəymış fiziki zərər (avtomobilərin siğortalanması üçün); və
- Üçüncü şəxslərə dəymış maliyyə itkisi, bədən xəsarəti və fiziki xəsarət (nəqliyyat vasitəsi sahibləri tərəfindən yaranmış).

Bu cür ödənişlər birdəfəlik aparılır və itirilmiş gəlirlərin və bədbəxt hadisə nəticəsində zərər çəkmiş tərəfin çəkəcəyi reabilitasiya xərclərinin cari dəyəri kimi hesablanır.

Təkrarsığorta siyaseti

Qrupun avtomobil, əmlak, üçüncü şəxslər qarşısında məsuliyyət, işəgötürənin məsuliyyəti və yük siğortası üzrə portfelinin bir hissəsi Qrupun üzləşdiyi potensial maksimal riskləri azaldan təkrar siğorta müqavilələrinə əsasən yerli və xarici siğorta şirkətlərində təkrar siğortalanır.

Diversifikasiya

Təcrübə göstərir ki, analoji siğorta müqavilələri üzrə portfel nə qədər böyük olarsa, gözlənilən nəticənin nisbi dəyişkənliliyi bir o qədər az olar. Bundan əlavə, daha çeşidli portfelin elementlərində baş verən hər hansı dəyişikliyin portfelə təsiri daha az ehtimal olunur. Qrup qəbul edilmiş siğorta risklərini diversifikasiya etmək və bu kateqoriyaların hər biri üzrə gözlənilən nəticələrdəki dəyişiklikləri azaltmaq üçün risklərin kifayət qədər azaldılmasına nail olmaq məqsədilə anderrayıting strategiyasını hazırlanmışdır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)

Coğrafi konsentrasiya

Rəhbərlik həmçinin qanunvericilik və tənzimləmə sahəsindəki risklərin idarə edilməsinə və bu risklərin Qrupun fəaliyyətinə təsirinə nəzarət edir. Bu nəzarət mexanizmi Qrupa Azərbaycan Respublikasındaki investisiya mühitinin dəyişməsindən yaranan ehtimal edilən zərərləri minimum həddə salmağa şərait yaratır.

Qrupun konsolidə edilmiş aktiv və öhdəliklərin coğrafi konsentrasiyası aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Digər qeyri İƏİT ölkələri	31 dekabr 2012-ci il tarixinə
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər				
Banklardan alınacaq vəsaitlər	28,526,383	-	-	28,526,383
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	34,914,140	6,151,808	35,132	41,101,080
Satılıqlı investisiya qiymətli kağızları	63,944,094	18,133,374	527,622	82,605,090
Digər maliyyə aktivləri	727,600	-	1,420,380	2,147,980
	<u>413,321</u>	<u>103,140</u>	<u>-</u>	<u>516,461</u>
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	<u>128,525,538</u>	<u>24,388,322</u>	<u>1,983,134</u>	<u>154,896,994</u>
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər				
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	30,662,568	-	29,501,510	60,164,078
Digər maliyyə öhdəlikləri	38,278,715	24,605,069	550,135	63,433,919
	<u>827,529</u>	<u>11,653</u>	<u>-</u>	<u>839,182</u>
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	<u>69,768,812</u>	<u>24,616,722</u>	<u>30,051,645</u>	<u>124,437,179</u>
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ALƏTLƏRİ				
ÜZRƏ XALIS MÖVQE				
	<u>58,756,726</u>	<u>(228,400)</u>	<u>(28,068,511)</u>	

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Azərbaycan Respublikası	İİT ölkələri	Digər qeyri İİT ölkələri	31 dekabr 2011-ci il tarixinə
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	6,270,594	-	-	6,270,594
Banklardan alınacaq vəsaitlər	7,803,702	5,650,307	38,762	13,492,771
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	87,078,475	38,770,657	-	125,849,132
Satılıblı investisiya qiymətli kağızları	727,600	-	1,420,380	2,147,980
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları	707,437	92,854	27,278	827,569
Digər maliyyə aktivləri	<u>38,554</u>	<u>10,574</u>	-	<u>49,128</u>
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	<u>102,626,362</u>	<u>44,524,392</u>	<u>1,486,420</u>	<u>148,637,174</u>
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən	35,110,057	-	29,647,755	64,757,812
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	30,029,810	-	19,462,148	49,491,958
Təkrarsıgorta əməliyyatları nəticəsində yaranan kreditor borcları	301,126	70,182	417	371,725
Digər maliyyə öhdəlikləri	<u>368,045</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>368,045</u>
CƏMI QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ	<u>65,809,038</u>	<u>70,182</u>	<u>49,110,320</u>	<u>114,989,540</u>
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ALƏTLƏRİ				
ÜZRƏ XALIS MÖVQE				
	<u>36,817,324</u>	<u>44,454,210</u>	<u>(47,623,900)</u>	

Girov

Tələb olunan girovun məbləği və növü qarşı tərəf ilə bağlı kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq müəyyənləşdirilir. Girov növlərinin qəbul edilə bilməsi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq olunur.

Qəbul edilən əsas girov növlərinə aşağıdakılardır:

- Kommersiya kreditləri üçün, daşınmaz əmlak, avadanlıq, depozit, verilmiş zəmanətlərə qarşı girov hüququ;
- Fiziki şəxslərə kreditlərin verilməsi zamanı, yaşayış sahəsinin ipotekası, nəqliyyat vasitələrinə qoyulmuş girov.

31 dekabr 2012-ci il tarixinə qrupun fərdi halda dəyərsizləşməsi müəyyən edilmiş kreditləri saxladığı girovun ədalətli dəyəri 3,646,908 AZN təşkil etmişdir (2011: 2,512,532 AZN). Girov daşınmaz əmlak, avadanlıq və depozitlərdən ibarət olmuşdur.

İl ərzində qrup hesabat tarixinə qalıq dəyəri 354,979 AZN təşkil edən və hazırda satmayı planlaşdırıldığı girov saxladığı əmlaka sahiblik hüququnu əldə etmişdir (2011: 2,002,861).

Rəhbərlik girovun bazar dəyərini nəzarət altında saxlayır, kredit sazişinə əsasən əlavə girov tələb edir, habelə dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatın müvafiq məbləğdə olduğunu təhlil etdiyi zaman aldığı girovun bazar qiymətlərinin monitorinqini aparır.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Maliyyə aktivinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti

Aşağıdakı cədvəldə Qrup tərəfindən saxlanılan digər maliyyə aktivlərinin kredit dərəcələri verilmişdir:

	AA	A	BBB	-BBB	<BBB	Dərəcəsiz	Cəmi
31 dekabr 2012-ci il							
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi							
Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	-	-	-	18,124,541	-	-	18,124,541
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	6,143,249	16,629,683	-	-	18,328,148	41,101,080
Müştərilərə verilmiş avanslar və kreditlər	-	-	-	-	-	82,605,090	82,605,090
Satılabilir investisiyalar	-	-	1,420,380	-	-	727,600	2,147,980
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	516,461	516,461
31 dekabr 2011-ci il							
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi							
Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	-	-	-	1,213,993	-	-	1,213,993
Banklardan alınacaq vəsaitlər	46,345	5,414,095	6,062,293	-	1,435,16	534,873	13,492,771
Müştərilərə verilmiş avanslar və kreditlər	-	-	-	-	-	125,849,132	125,849,132
Satılabilir investisiyalar	-	-	1,420,380	-	-	727,600	2,147,980
Sığorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borclar	-	-	-	-	-	827,569	827,569
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	49,128	49,128

Qrup beynəlxalq agentliklər tərəfindən reyting dərəcəsi müəyyən edilməmiş qarşı tərəflərlə bir çox sövdələşmələr bağlayır. Qrup qarşı tərəflərin beynəlxalq reyting agentliklərinin təqdim etdiyi reyting göstəriciləri ilə müqayisə oluna biləcək səviyyədə reyting dərəcələrini müəyyən etməyə imkan yaradan daxili modellərini işləyib hazırlanmışdır. Korporativ borcalanları qiymətləndirmək məqsədilə Qrupda borcalanların kredit reyting dərəcələrinin müəyyənləşdirilməsi üçün metodologiya hazırlanmışdır.

Bu metodologiya borcalanın reytingini, eləcə də kredit üzrə girovun reytingini hesablamaq və təyin etmək/təsdiqləmək imkanını verir. Sistem borcalanın əsas fəaliyyət göstəricilərindən asılı olaraq verilmiş standartın obyektivliyinin yetərli olmadığı təqdirdə mütəxəssis tərəfindən cüzi düzəliş ediləcəyi ehtimal olunmaqla keyfiyyət qiymətləndirilməsi modelinə əsaslanır. Metod aşağıdakı meyarlar qrupu əsasında reyting dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutur: borcalanın bazar göstəriciləri, qudvil, kredit tarixi, məlumatın şəffaflığı və mötəbərliyi, biznes fəaliyyəti və müəssisələrin fəaliyyət mühiti haqqında məlumat, Qrup və borcalan arasında münasibətlər, borcalanın maliyyə vəziyyəti, biznes fəaliyyəti və təqdim edilmiş girov. Maliyyə vəziyyəti və biznes fəaliyyəti ən vacib meyarlardır. Buna görə də, keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli borcalanın və kreditin ümumi qiymətləndirilməsi üçün şərait yaradır.

Borcalanın keyfiyyət üzrə qiymətləndirilməsi modeli Qrupda kiçik və orta ölçülü müəssisələrə kreditlər ilə bağlı qiymətləndirmənin aparılması və belə kreditlərin ayrılmamasına dair qərar verilməsi məqsədilə işlənib hazırlanmışdır. Keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli adı kredit məhsulları ilə əlaqədar olaraq hazırlanmış və borcalanların əsas fəaliyyət göstəricilərindən ibarətdir: maliyyə vəziyyəti, borcalanla münasibətlər, idarəetmə keyfiyyəti, məqsədlərə uyğun istifadə, yerləşmə, kredit tarixi, girov və sair. Borcalanın parametrlərinə əsaslanan keyfiyyətin qiymətləndirilməsi kredit ilə bağlı qərar qəbul etmə prosesinin əsas amillərindən biridir.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Fərdi borcalanların qiymətləndirilməsi metodologiyası aşağıdakı meyarlara əsaslanır: təhsil, məşğulluq, maliyyə durumu, kredit tarixi, borcalanın sahib olduğu əmlak. Kreditin maksimal həddi əldə edilmiş məlumatə əsasən hesablanır. Kreditin maksimal həddi borcalana borc təzyiqi əmsalı əsasında hesablanır.

Qrup daxili metodologiyalarını korporativ kreditlərə və fiziki şəxslərə verilən kredit qruplarına qarşı tətbiq edir. Keyfiyyətin qiymətləndirilməsi metodologiyaları müəyyən məhsullar üçün xüsusi olaraq hazırlanmışdır və kredit müddətinin müxtəlif mərhələlərində tətbiq olunur. Nəticə etibarı ilə isə, maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat üzrə müştərilərə verilmiş kreditlərin ödənilməmiş qalıqlarına uyğun gələn çarpan məhsul keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi ilə müqayisə aparılması mümkün olmur. Bu səbəbdən bir çox müfəssəl məlumatlar təqdim olunmur.

Müştərilərə verilmiş kreditlərdən başqa digər maliyyə aktivləri onlara Fitch, Standard & Poor's və Moody's kimi beynəlxalq səviyyədə tanınmış agentliklər tərəfindən verilən kredit reytinqinə görə dərəcələrə bölünür. AAA mümkün ən yüksək reytinq dərəcəsi hesab edilir. İnvestisiya dərəcəli maliyyə aktivlərinin reytinqi AAA-dan BBB-ya kimi dəyişir. Reytinqi BBB-dan aşağı olan maliyyə aktivləri qeyri-investisiya dərəcəli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

31 dekabr 2012-ci və 2011-ci il tarixlərinə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlərin məbləği müvafiq olaraq 18,124,541 AZN və 1,213,993 AZN təşkil etmişdir. Beynəlxalq reytinq agentliklərinə əsasən Azərbaycan Respublikasının kredit reytinqi 2012-ci ildə BBB- (2011-ci ildə: BBB-) dərəcəsinə uyğun gəlmışdır.

Aşağıdakı cədvəldə fiziki şəxslərə və korporativ müştərilərə verilmiş dəyərsizləşmiş kreditlərin təhlili və onların daxili reytinqinə əsasən üç kateqoriyaya təsnifləndirilməsi əks olunur:

- “Yüksək keyfiyyətli kreditlər” kateqoriyasına Bankla və digər kredit təşkilatları ilə istisnasız kredit tarixçəsi olan müştərilərə verilmiş, ödənişində heç bir gecikmə olmayan az riskli kreditlər daxildir. Bu kateqoriya öz növbəsində gəlirli və maliyyə vəziyyətində heç bir tənəzzül olmayan biznesləri əks etdirir.
- “Orta keyfiyyətli kreditlər” kateqoriyasına Bankla və digər kredit təşkilatları ilə əhəmiyyətli sayılan istisnalarla davamlı kredit tarixçəsi olan müştərilərə verilmiş, ödənişində heç bir gecikmələr olmayan orta riskli kreditlər daxildir. Bu da öz növbəsində keçən dövrlərdə fəaliyyətində heç bir tənəzzül olmayan biznesləri və hal-hazırda qənaətbəxş səviyyədə olan maliyyə vəziyyətini əks etdirir.
- “Digər” kateqoriyasına yuxarıda göstərilən iki kateqoriyaya daxil olmayan müştərilərə verilmiş vaxtı keçmiş kreditlər daxildir.

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Yüksək keyfiyyətli kreditlər	1,412,635	4,601,742
Orta keyfiyyətli kreditlər	174,532	1,891,890
Digər dəyərsizləşməmiş kreditlər	<u>94,232</u>	<u>75,392</u>
Cəmi fərdi şəxslərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlər	<u>1,681,399</u>	<u>6,569,024</u>

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Aşağıdakı cədveldə korporativ müştərilərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlərin təhlili və onların sektor üzrə daxili təsnifləndirmələrinə əsasən kateqoriyalara təsnifləndirilməsi əks olunmuşdur:

	31 dekabr 2012-ci il	31 dekabr 2011-ci il
Yüksək keyfiyyətli kreditlər	8,027,994	27,972,508
Orta keyfiyyətli kreditlər	5,011,431	5,737,422
Digər dəyərsizləşməmiş kreditlər	<u>3,444,474</u>	<u>2,245,551</u>
Cəmi fərdi şəxslərə verilmiş dəyərsizləşməmiş kreditlər	<u>16,483,899</u>	<u>35,955,481</u>

Bank sistemi ümumiyyətlə müştərilərə verilmiş kreditlər və bank daxili depozitlər ilə əlaqədar olaraq kredit riski ilə üzləşir. Müştərilərə verilmiş kreditlər ilə bağlı belə risklər məruzqalma halları Azərbaycan Respublikası ərazisində cəmlənmişdir. Qeyd olunan riskə məruzqalma halları Qrupun risklərin idarəedilməsi siyasəti ilə müəyyən edilmiş kredit həddi və kredit ödəmə qabiliyyəti üzrə qaydaların pozulmadığını təmin etmək məqsədilə nəzarət altında saxlanılır.

Şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər və avanslar

Kreditlər və avansların şərtləri müştərilərlə davamlı münasibətlərin bir hissəsi yaxud da borcalanın vəziyyətində baş vermiş mənfi dəyişikliklərə cavab olaraq adətən təkrar razılaşdırılır. İkinci halda şərtlərin təkrar razılaşdırılması borc ödəniş müddətlərinin yaxud da həqiqətən maliyyə çətinlikləri ilə üzləşən borcalanlara Qrup tərəfindən təklif olunan güzəştli faiz dərəcələrini nəzərdə tutan geri ödəniş planlarının uzadılması ilə nəticələnir. Bu isə aktivin müddəti keçmiş olmaqdə davam etməsinə və şərtləri təkrar razılaşdırılmış faiz və əsas borc ödənişləri belə aktivin ilkin qalıq dəyərini bərpa etməyəcəyi təqdirdə onun fərdi qaydada dəyərsizləşməsinə gətirib çıxarır. Digər hallarda, şərtlərin təkrar razılaşdırılması prosesi yeni kredit kimi hesab edilən yeni müqavilənin bağlanması ilə nəticələnir.

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödənilməli olduğu dövrdə depozitlərin çıxarılması tələbi və maliyyə alətləri ilə bağlı digər maliyyə öhdəliklərinin qarşılanması üçün kifayət qədər vəsaitin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

AÖİK belə növ riskləri ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarətdə saxlamaqla Qrupun növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirir. Cari likvidlik onun saxlanılması və pul vəsaitləri axınının optimallaşdırılması üçün valyuta bazarda ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzinədarlıq Şöbəsi tərəfindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktivlər/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və bank əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri axılarının gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Rəhbərlik depozitlərin çıxarılması tələbinin qarşılanması üçün ödənilmə müddəti çatmış vəsaitlər üzrə minimal məbləğ həddlərini və belə tələblərin gözlənilməz məbləğlərdə irəli sürüldüyü təqdirdə təmin edilməsi üçün istifadəyə hazır olmalı banklar arası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı məhdudiyyətlər müəyyənləşdirir.

Likvidlik riskinin təhlili aşağıdakı cədveldə göstərilir. Bu təqdimat Qrupun əsas idarə heyətinə Qrup daxilində verilmiş məlumatlara əsaslanır.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaijan Manatı ilə)**

	Tələb edilənə və 1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2012-ci il Cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	68,938	-	30,685,000	1,000,000	-	-	31,753,938
Müşərələr verilmiş kreditlər və avanslar	<u>9,652,019</u>	<u>15,463,542</u>	<u>31,661,004</u>	<u>24,146,709</u>	<u>1,457,412</u>	<u>224,404</u>	<u>82,605,090</u>
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən aktivlər	<u>9,720,957</u>	<u>15,463,542</u>	<u>62,346,004</u>	<u>25,146,709</u>	<u>1,457,412</u>	<u>224,404</u>	<u>114,359,028</u>
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri							
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında	28,526,383	-	-	-	-	-	28,526,383
Banklardan alınacaq vəsaitlər	9,347,142	-	-	-	-	-	9,347,142
Satılı bilən investisiyalar	-	-	-	-	-	-	2,147,980
Digər maliyyə aktivləri	<u>516,461</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>516,461</u>
Cəmi faiz hesablanmayan aktivlər	<u>38,389,986</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,147,980</u>
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	<u>48,110,943</u>	<u>15,463,542</u>	<u>62,346,004</u>	<u>25,146,709</u>	<u>1,457,412</u>	<u>2,372,384</u>	<u>154,896,994</u>
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	3,616,285	-	27,084,751	11,985,829	17,473,890	-	60,160,755
Müşərələr tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	<u>10,633,601</u>	<u>4,079,282</u>	<u>26,009,670</u>	<u>3,757,275</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>44,479,828</u>
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər	<u>14,249,886</u>	<u>4,079,282</u>	<u>53,094,421</u>	<u>15,743,104</u>	<u>17,473,890</u>	<u>-</u>	<u>104,640,583</u>
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	3,323	-	-	-	-	-	3,323
Müşərələr tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	18,820,141	-	-	-	-	133,950	18,954,091
Digər maliyyə öhdəlikləri	<u>839,182</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>839,182</u>
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər	<u>19,662,646</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>133,950</u>	<u>19,796,596</u>
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri							
Faiz dərəcəsi boşluğu	<u>33,912,532</u>	<u>4,079,282</u>	<u>53,094,421</u>	<u>15,743,104</u>	<u>17,473,890</u>	<u>133,950</u>	<u>124,437,179</u>
Ümumi faiz dərəcəsi boşluğu	<u>(4,528,929)</u>	<u>11,384,260</u>	<u>9,251,583</u>	<u>9,403,605</u>	<u>(16,016,478)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Likvidlik boşluğu	<u>(4,528,929)</u>	<u>6,855,331</u>	<u>16,106,914</u>	<u>25,510,519</u>	<u>9,494,041</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Ümumi likvidlik boşluğu	<u>14,198,411</u>	<u>11,384,260</u>	<u>9,251,583</u>	<u>9,403,605</u>	<u>(16,016,478)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>14,198,411</u>	<u>25,582,671</u>	<u>34,834,254</u>	<u>44,237,859</u>	<u>28,221,381</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Tələb edilənə və 1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ilədən 5 ilədək	5 ilədən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2011-ci il	Cəmi

**QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ
AKTİVLƏRİ**

Sabit faiz dərəcəli alətlər

Banklardan alınacaq vəsaitlər	418,889	920,000	5,792,500	430,000	-	-	7,561,389
Müştərilər verilmiş kreditlər və avanslar	<u>12,903,182</u>	<u>25,343,449</u>	<u>54,412,415</u>	<u>25,598,341</u>	<u>5,641,483</u>	<u>1,950,262</u>	<u>125,849,132</u>

**Cəmi sabit faiz gəliri gətirən
aktivlər**

<u>13,322,071</u>	<u>26,263,449</u>	<u>60,204,915</u>	<u>26,028,341</u>	<u>5,641,483</u>	<u>1,950,262</u>	<u>133,410,521</u>

**Faiz hesablanmayan maliyyə
aktivləri**

Azərbaycan Respublikası

Mərkəzi Bankında	6,270,594	-	-	-	-	-	6,270,594
Banklardan alınacaq vəsaitlər	5,931,382	-	-	-	-	-	5,931,382
Satılıblıən investisiyalar	-	-	-	-	-	-	2,147,980
Sığorta əməliyyatlarından yaranan debitor borcları	-	-	827,569	-	-	-	827,569
Digər maliyyə aktivləri	<u>49,128</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>49,128</u>

**Cəmi faiz hesablanmayan
aktivlər**

<u>12,251,104</u>	<u>-</u>	<u>827,569</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,147,980</u>	<u>15,226,653</u>

**Cəmi qeyri-törəmə maliyyə
aktivləri**

<u>25,573,175</u>	<u>26,263,449</u>	<u>61,032,484</u>	<u>26,028,341</u>	<u>5,641,483</u>	<u>4,098,242</u>	<u>148,637,174</u>

**QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ
ÖHDƏLİKLƏRİ**

Sabit faiz dərəcəli alətlər

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	27,159,737	312,569	4,683,408	22,460,442	10,135,133	-	64,751,289
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	<u>2,055,798</u>	<u>433,086</u>	<u>15,952,543</u>	<u>9,446,496</u>	<u>-</u>	<u>1,120,869</u>	<u>29,008,792</u>

**Cəmi sabit faiz gəliri gətirən
öhdəliklər**

<u>29,215,535</u>	<u>745,655</u>	<u>20,635,951</u>	<u>31,906,938</u>	<u>10,135,133</u>	<u>1,120,869</u>	<u>93,760,081</u>

**Faiz hesablanmayan maliyyə
öhdəlikləri**

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	6,523	-	-	-	-	-	6,523
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	20,483,166	-	-	-	-	-	20,483,166

Təkrarsığorta əməliyyatlarından
yaranan kreditor borcları

Digər maliyyə öhdəlikləri	<u>368,045</u>	<u>-</u>	<u>371,725</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>371,725</u>

**Cəmi faiz hesablanmayan
öhdəliklər**

<u>20,857,734</u>	<u>-</u>	<u>371,725</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>21,229,459</u>

**Cəmi qeyri-törəmə maliyyə
öhdəlikləri**

Faiz dərəcəsi boşluğu	<u>50,073,269</u>	<u>745,655</u>	<u>21,007,676</u>	<u>31,906,938</u>	<u>10,135,133</u>	<u>1,120,869</u>	<u>114,989,540</u>

	<u>(15,893,464)</u>	<u>25,517,794</u>	<u>39,568,964</u>	<u>(5,878,597)</u>	<u>(4,493,650)</u>		

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Azerbaijan Manatı ilə)

	Tələb edilənə və 1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2011-ci il Cəmi
		<u>(15,893,464)</u>	<u>9,624,330</u>	<u>49,193,294</u>	<u>43,314,697</u>	<u>38,821,047</u>	
Likvidlik boşluğu		<u>(24,500,094)</u>	<u>25,517,794</u>	<u>40,024,808</u>	<u>(5,878,597)</u>	<u>(4,493,650)</u>	
Ümumi likvidlik boşluğu		<u>(24,500,094)</u>	<u>1,017,700</u>	<u>41,042,508</u>	<u>35,163,911</u>	<u>30,670,261</u>	

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən ödəniş müddətinə qədərki dövr müqavilə dövrlərinə uyğun gəlir. Lakin, qüvvədə olan qanunlara əsasən fiziki şəxslər depozit müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermək hüququna malikdirlər.

Aşağıdakı cədvəllərdə Qrupun geri ödəniş müddətləri razılışdırılmış qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin təfərrüatları göstərilir. Cədvəller Qrupdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış pul hərəkəti üzrə tərtib edilmişdir. Cədvəllərdə həm faiz, həm da əsas pul hərəkəti məbləğləri göstərilir. Faiz hərəkəti dəyişən faiz dərəcələr üzrə baş verdiyi halda, diskontlaşdırılmamış məbləğlər hesabat dövrünün sonunda faiz dərəcəsi cədvəli əsasında müəyyən olunur. Müqavilə üzrə ödəniş müddəti Qrupdan ödənişin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarixə əsasən müəyyən olunur.

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2012-ci il Cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	2.98%	3,828,208	309,348	27,742,423	13,021,425	17,568,992	-	62,470,396
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	8.27%	<u>10,797,513</u>	<u>4,335,907</u>	<u>26,904,724</u>	<u>3,965,500</u>	-	-	46,003,644
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər		<u>14,625,721</u>	<u>4,645,255</u>	<u>54,647,147</u>	<u>16,986,925</u>	<u>17,568,992</u>	-	108,474,040
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri								
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		3,323	-	-	-	-	-	3,323
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər		18,820,141	-	-	-	-	133,950	18,954,091
Digər maliyyə öhdəlikləri		838,561	-	-	-	-	-	838,561
Maliyyə zəmanətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	27,955,880	27,955,880
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xəttləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	7,082,574	7,082,574
Akkreditivlər və digər əməliyyatlarla bağlı şərti öhdəliklər		-	-	-	-	-	117,117	117,117

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)**

Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2012-ci il Cəmi
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər və təəhhüdlər	<u>19,662,025</u>	-	-	-	-	<u>35,289,521</u>	<u>54,951,546</u>
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	<u>34,287,746</u>	<u>4,645,255</u>	<u>54,647,147</u>	<u>16,986,925</u>	<u>17,568,992</u>	<u>35,289,521</u>	<u>163,425,586</u>
Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2011-ci il Cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	3.97%	27,257,016	379,997	4,921,984	22,806,151	10,235,239	-
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	7.95%	<u>177,546</u>	<u>350,318</u>	<u>1,251,538</u>	<u>42,239</u>	-	<u>1,821,641</u>
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə		<u>27,434,562</u>	<u>730,315</u>	<u>6,173,522</u>	<u>22,848,390</u>	<u>10,235,239</u>	<u>-</u>
Faiz hesablanmayan alətlər Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər							<u>65,600,387</u>
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər		6,523	-	-	-	-	6,523
Təkrarsığorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borclar		30,775,827	-	-	-	-	30,775,827
Digər maliyyə öhdəlikləri		368,045	-	371,725	-	-	371,725
Maliyyə zəmanətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	368,045
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xəttləri		-	-	-	-	36,847,542	36,847,542
Akkreditivlər və digər əməliyyatlarla bağlı şərti öhdəliklər		-	-	-	-	6,221,332	6,221,332
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər						<u>117,975</u>	<u>117,975</u>
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		<u>31,150,395</u>	-	<u>371,725</u>	-	<u>43,186,849</u>	<u>74,708,969</u>
		<u>58,584,957</u>	<u>730,315</u>	<u>6,545,247</u>	<u>22,848,390</u>	<u>10,235,239</u>	<u>43,186,849</u>
							<u>142,130,997</u>

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı) (Azərbaycan Manatı ilə)

Yuxarıdakı maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə daxil edilmiş məbləğlər zəmanət üzrə qarşı tərəfin tələbi ilə tam zəmanəti verilmiş məbləğ üzrə razılaşmaya əsasən Qrupun ödəməli olacağı maksimal məbləğdir. Hesabat dövrünün sonuna gözləntilərə əsasən Qrup hesab edir ki, qeyd olunan razılaşma üzrə heç bir məbləğin ödənilməli olacağı ehtimal edilmir. Lakin, bu təxminlər qarşı tərəfin, mümkün hal olaraq, əldə saxladığı zəmanəti verilmiş maliyyə debitor borclarının kredit itkiləri ilə üzləşməsinin iddia edəcəyi ehtimalından asılı olaraq dəyişə bilər.

Zəmanət üzrə qarşı tərəf tam zəmanəti verilmiş məbləğləri tələb edəcəyi təqdirdə maliyyə zəmanəti müqavilələrinə əsasən Qrupun ödənilməli olacağı məbləğ 27,955,880 AZN (2010-cu ildə: 36,847,542 AZN) təşkil edir.

Bazar riski

Bazar riskinə, faiz dərəcəsində, xarici valyuta məzənnələrində və qiymətləndirmədəki dəyişmələrdən yaranan və Qrupun məruz qaldığı bənzəri risklər aiddir. 2012-ci və 2011-ci illərdə bu risklərin Qrup tərəfindən qiymətləndirilməsində və Qrupun məruz qaldığı bazar risklərində əhəmiyyətli dəyişikliklər olmamışdır.

AÖİK, Qrupu müsbət faiz marjası ilə təmin edən faiz dərəcəsi mövqeyinə uyğunlaşdıraraq faiz riskini və bazar riskini idarə edir. AÖİK eləcə də Qrupun cari maliyyə təqdimatının monitoringini keçirir, Qrupun faiz dərəcəsinin dəyişdirilməsinə dair həssaslığını və onun Qrup mənfəətinə təsirini təxmin edir.

Qrupun kredit sazişlərinin və digər maliyyə aktivlərinin əksəriyyəti sabit faiz dərəcəsi daşıyır. Qrup faiz dərəcəsi marjasının monitoringini keçirir və bu səbəbdən zəruri faiz dərəcəsi riskinə və ya əhəmiyyətli pul vəsaitlərini axımına məruz qalmadığını hesab edir.

Faiz dərəcəsi riski

Qrup faiz dərəcəsinin ədalətli dəyəri riskini bazar şəraitində mənfi dəyişmələr nəticəsində yaranan bilən potensial zərərlərin mütəmadi təxminlərini edir. İdarə Heyəti, Qrupun cari maliyyə fəaliyyətinin monitoringini keçirir, Qrupun faiz dərəcəsinin dəyişdirilməsinə dair həssaslığını və bunun Qrupun mənfəətinə təsirini təxmin edir.

Aşağıdakı cədvəl "risk göstəricisinin ehtimal edilən mümkün dəyişməsi" üsulu ilə hesablanmış və faizlərin dəyişməsinə Qrupun həssaslığını əks etdirir. Bu dəyişikliklərin həddi rəhbərlik tərəfindən təyin edilir və onlara təqdim edilən risk hesabatlarında öz əksini tapır.

Vergidən əvvəlki mənfəətə təsiri:

	31 dekabr 2012-ci il tarixinə	31 dekabr 2011-ci il tarixinə		
Faiz dərəcəsi	Faiz dərəcəsi	Faiz dərəcəsi	Faiz dərəcəsi	
Maliyyə aktivləri:	-1%	-1%	-1%	
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	826,051	(826,051)	1,258,491	(1,258,491)
Maliyyə öhdəlikləri:				
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	(601,608)	601,608	(647,513)	647,513
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	(444,798)	444,798	(290,088)	290,088
Mənfəət vergisindən əvvəl xalis təsir	<u>(220,355)</u>	<u>220,355</u>	<u>320,890</u>	<u>(320,890)</u>

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

Xarici valyuta riski

Məzənnə fərqlərindən asılı olaraq maliyyə alətinin dəyərindəki dəyişmələr xarici valyuta riski adlanır. Qrupun maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı belə risklərin təsirinə məruz qalır.

İdarə Heyəti valyuta məzənnələrinə həddlər qoyur və bu Qrupa milli valyutanın xarici valyutaya məzənnəsinə qarşı dəyişmələr nəticəsində zərərlərin azaldılmasına imkan yaradır. ARMB-in minimal tələblərinə cavab vermək məqsədilə AÖİK Qrupun açıq valyuta mövqeyinin gündəlik monitorinqini keçirir. Bu məhdudiyyətlər eləcə də ARMB-nin tələblərinə uyğunlaşdırılmışdır.

Qrupun xarici valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı məruz qalacağı risklər aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları =	Avro 1 Avro = manat	Digər valyutalar	31 dekabr 2012-ci il tarixinə cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	24,894,809	3,550,663	74,384	6,527
Banklardan alınacaq vəsaitlər	25,473,938	15,494,090	119,429	13,623
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	63,877,210	17,972,868	755,012	-
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	727,600	-	-	82,605,090
Digər maliyyə aktivləri	409,296	107,128	37	2,147,980
	409,296	107,128	37	516,461
CƏMI QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	115,382,853	37,127,749	948,862	1,440,530
	115,382,853	37,127,749	948,862	154,896,994

QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	30,659,248	29,504,830	-	-	60,164,078
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	49,884,275	13,175,878	370,071	3,695	63,433,919
Digər maliyyə öhdəlikləri	779,466	48,064	11,652	-	839,182

CƏMI QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

CƏMI QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	81,322,989	42,728,772	381,723	3,695	124,437,179
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	34,059,864	(5,604,023)	567,139	1,436,835	

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azerbaycan Manatı ilə)

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları =	Avro 1 Avro = 1.0178 manat	Digər valyutalar	31 dekabr 2011-ci il tarixinə cəmi
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi					
Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	5,632,658	550,999	86,937	-	6,270,594
Banklardan alınacaq vəsaitlər	3,262,668	10,103,196	87,181	39,726	13,492,771
Müştərilərə verilən kreditlər və avanslar	87,420,153	35,476,801	2,952,178	-	125,849,132
Satılıblı investisiyalar	727,600	-	-	1,420,380	2,147,980
Sığorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borcları	400,903	426,666	-	-	827,569
Digər maliyyə aktivləri	32,718	16,410	-	-	49,128
CƏMI QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	97,476,700	46,574,072	3,126,296	1,460,106	148,637,174
QEYRİ-DERİVATİV MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Digər banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş əmanətlər	35,110,058	29,647,754	-	-	64,757,812
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	33,448,737	14,378,772	1,663,553	896	49,491,958
Təkrarsıgorta əməliyyatlarından yaranan kreditor borclar	102,835	268,890	-	-	371,725
Digər maliyyə aktivləri	274,394	93,651	-	-	368,045
CƏMI QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	68,936,024	44,389,067	1,663,553	896	114,989,540
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	28,540,676	2,185,005	1,462,743	1,459,210	

Valytuta riskinə qarşı həssaslıq

Aşağıdakı cədvəldə manatın müvafiq xarici valyutalarına qarşı mübadilə məzənnəsinin 10% səviyyəsində artması və ya azalması halına qarşı Qrupun həssaslığını göstərən təfərrüatlar açıqlanır. Xarici valyuta riski Qrup daxilində əsas rəhbərlik heyətinə məruzə olunarkən 10%-lik həssaslıq dərəcəsinə istinad edilir və bu dərəcə rəhbərliyin xarici valyuta məzənnələrində kifayət qədər mümkün dəyişikliklərin baş verməsinin qiymətləndirilməsini göstərir. Həssaslığın təhlilli yalnız xarici valyutada ifadə edilmiş monetar vəsaitlərin qalığını ehtiva edir və xarici valyuta məzənnələrində 10%-lik dəyişiklik nəzərə alınmaqla onların dövrün sonundakı valyuta mövqeyinin bir valyutadan digərinə çevriləsimə düzəliş edir. Aşağıdakı müsbət rəqəmlər manatın müvafiq valyutaya qarşı 10% dərəcədə güclənməsi müqabilində mənfəət və digər kapital vəsaitlərində baş vermiş artımı göstərir. Manatın müvafiq valyutaya qarşı 10% zəifləyəcəyi təqdirdə mənfəət və digər kapital vəsaitləri müqayisəli təsirə məruz qala, aşağıdakı qalıq göstəriciləri isə mənfi rəqəmlərlə ifadə oluna bilərdi.

"AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI" AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)
(Azərbaycan Manatı ilə)

	ABŞ dollarinin təsiri		Avronun təsiri	
	2012	2011	2012	2011
Mənfəət və ya zərər və kapital	560,402	(218,501)	(56,714)	(146,274)

- (i) Bu əsasən hesabat dövrünün sonunda Qrupun ABŞ dolları və AVRO ilə ifadə olunmuş debitor və kreditor borcları ilə bağlı olan riskə məruzqalma hallarına şamil edilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, həssashığın təhlili qəçiləməz xarici valyuta mübadiləsi riskinin səciyyələrini həmişə açıqlamır, çünki, ilin sonuna olan itkilər riski il ərzindəki itkilər riskini əks etdirmir.

Həssashlıq təhlilinin məhdudiyyətləri

Yuxarıda göstərilən cədvəllərdə qeyd olunan təsirlər yalnız bir təxminin dəyişməsini və bu zaman digər təxminlərin sabit qaldığını nəzərdə tutur. Realliqda isə, təxminlər və digər faktorlar arasında korrelyasiya mövcuddur. O da qeyd edilməlidir ki, bu həssashlıq münasibətləri xətti şəkildə deyil, və bu nəticələri daha böyük və ya daha kiçik təsirləri ölçmək üçün interpolasiya və ya ekstrapolyasiya etmək olmaz.

Həmçinin, həssashlıq təhlilində Qrupun aktiv və öhdəliklərini mütəmadi olaraq idarə etməsi nəzərə alınır. Əlavə olaraq, Qrupun maliyyə vəziyyəti istənilən zaman faktiki bazar dəyişmələrinin nəticəsində dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə risklərinin idarə olunması strategiyası, bazardakı dəyişikliklərdən yaranan risklərə qarşı Qrupu qorumağı qarşısına məqsəd qoyur. İnvestisiya bazarlarında müşayiət edilən düşmələr zamanı qiymətlər müəyyən həddin altına düşdükdə, rəhbərlik investisiyaların satılmasına, investisiya portfelinin strukturunun dəyişdirilməsinə qərar verə bilər və ya digər qoruyucu qərarlar qəbul edə bilər. Nəticədə, aktivlər bazar dəyəri ilə göstərildiyinə görə, təxminlərdə baş verən dəyişikliklər öhdəliklərə faktiki təsir göstərməyə bilər. Bu kimi hallarda, aktiv və öhdəliklərin ölçülməsində istifadə edilən müxtəlif üsullar səhmdar kapitalında böyük dəyişikliklər yarada bilər.

Yuxarıda göstərilən həssashlıq təhlilinin digər məhdudiyyətlərindən biri Qrupun təxminlərinə görə ehtimal edilən riskləri təqdim etmək məqsədilə yalnız qısa müddətdə bazar dəyişmələri ilə əlaqədar proqnozlaşdırılması çətin olan fərziyyələrdən istifadə etməsidir; bu zaman təxmin edilir ki, bütün faiz dərəcələri eyni qaydada və istiqamətdə dəyişir.

Qiymət riski – Qrupun öz məhsulları

Qrupun bir sıra məhsulları ümumi və xüsusi bazar dəyişikliklərinə məruz qalma nəticəsində qiymət riski ilə üzləşir.

Qrup qiymət riskini bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövri olaraq hesablamاقla və müvafiq zərər-həddi məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müəyyənləşdirib saxlamaqla idarə edir. İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Qrup belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər olan həcmidə potensial zərərlə üzləşir. Lakin, öhdəliklərin əksəriyyətinin kredit sazişində göstərilən şərtlərdən asılı olaraq şərti xarakter daşımıası nəticəsində zərərin ehtimal edilən məbləği bundan daha az səviyyədə olur.

“AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2012-Cİ İL TARİXİNDE BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (Davamı)**
(Azərbaycan Manatı ilə)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemin işləməməsi, insan xətası, saxtakarlıq və ya xarici hadisələrin təsiri nəticəsində yaranan zərərin baş vermesi riskidir. Nəzarət vasitələri işləmədikdə, əməliyyat riskləri işgüzar nüfuza xələl yetirə, habelə hüquqi müdaxilə və qanuni tənzimləmə, yaxud da maliyyə itkiləri ilə nəticələnə bilər. Qrup bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını güman etməsə də, belə riskləri nəzarət strukturunu vasitəsilə, eləcə də potensial itkilərin monitorinqi və onlara qarşı cavab tədbirlərini həyata keçirməklə idarə etməyə səy göstərir. Nəzarət tədbirlərinə vəzifələrin səmərəli şəkildə bölgüsü, daxil prosesləri daxildir.